



รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง บทบาทสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียน
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กับการสนับสนุนงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน:
โอกาสและความท้าทายสำหรับรัฐสภาไทย

จัดทำโดย นายภาคภูมิ มิ่งมิตร
รหัส 12001

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 12 ปี 2563
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ



รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง บทบาทสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนของ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กับการสนับสนุนงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน:
โอกาสและความท้าทายสำหรับรัฐสภาไทย

จัดทำโดย นายภาคภูมิ มิ่งมิตร
รหัส 12001

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 12 ปี 2563
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา



เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต อุ่ม เมาลานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ พันธ์พรประสิทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานฉบับนี้ มีคำถามในการศึกษาเพียงข้อเดียวตามความประสงค์ของผู้ศึกษา คือ ศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะสามารถพัฒนาบทบาทของศูนย์ฯ ในการสนับสนุนงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมการดำเนินการของหน่วยงานภายใน กับภายนอกอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาแนวทางความร่วมมือต่าง ๆ กับหน่วยงานภายใน และภายนอก เพื่อพัฒนางานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และประการที่สอง เพื่อศึกษาโอกาสและความท้าทายของการเป็น “ศูนย์ประชาคมอาเซียน” ของสำนักงานฯ ในการเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญในงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีสมมุติฐานว่า การจัดกลุ่มเป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมาย ออกเป็น 5 ด้าน จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานฯ เป็นไปอย่างครอบคลุมในทุกมิติและเสริมสร้างการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่าศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ของสำนักงานฯ มีศักยภาพเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กับหน่วยงานภายในสำนักงานฯ และหน่วยงานภายนอก ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งแม้จะยังไม่มีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม แต่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ และการจัดกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ออกเป็น 5 ด้าน จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินการต่างๆ มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และเสริมสร้างความสอดคล้องในเนื้อหาเชิงสาระสำคัญของแต่ละเป้าหมายในระยะยาวได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญ คือสำนักงานฯ ควรกำหนดให้การดำเนินการเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นวาระการดำเนินงานที่สำคัญของสำนักงานฯ นับจากนี้ไปจนถึงปี 2573 รวมถึงกำหนดตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ ในปี 2564 และ 2565 ควรกำหนดให้มีการดำเนินการต่างๆ ในวงงานรัฐสภา มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 17 เป้าหมายมากยิ่งขึ้น และควรกำหนดให้ทุกหน่วยงานในสำนักงานฯ ขับเคลื่อนและผลักดันแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินการที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย และข้อเสนอแนะในการดำเนินการ คือ ควรดำเนินการเผยแพร่องค์ความรู้พื้นฐานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้แก่ข้าราชการในสังกัดรัฐสภาเพื่อเป็นฐานความรู้ที่สำคัญในการปฏิบัติงาน และควรสร้างฐานความรู้ด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นระบบโดยให้ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ เป็นผู้รับผิดชอบในการบูรณาการองค์ความรู้ที่มีอยู่ และสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และควรมีแผนการดำเนินการให้ครอบคลุมทุกเป้าหมายของการพัฒนา

ที่ยั่งยืน ในแต่ละด้านโดยให้มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ
และให้มีความสอดคล้องกับสาระในแต่ละเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาเป็นนักวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติงานในหน้าที่ดังกล่าว ณ สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มากกว่า 20 ปี (กุมภาพันธ์ 2543-ตุลาคม 2562) โดยตำแหน่งนี้ ทำให้มีโอกาสมองเห็นพลวัตรของ “การรัฐสภาระหว่างประเทศ” ในมิติต่าง ๆ ผ่านสองห้วงทศวรรษของยุคโลกาภิวัตน์ที่เชื่อมโลกของการพัฒนาผ่านบริบทงานรัฐสภาระหว่างประเทศเข้าไว้ด้วยกัน โดยนัยนี้ กล่าวได้ว่าผู้ศึกษาเป็น “คนวงใน” ที่มีโอกาสได้เห็นการดำเนินการด้านรัฐสภาระหว่างประเทศที่เป็นกลจักรสำคัญในการขับเคลื่อน ผลักดัน และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และความร่วมมือระหว่างสถาบันนิติบัญญัติในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ

อย่างไรก็ดี ก่อนสิ้นปี 2562 สำนักงานฯ ได้มีคำสั่งการหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่ภายในสำนักงานฯ ซึ่งส่งผลให้ผู้ศึกษาได้กลายมาเป็น “วิทยากร” ณ กลุ่มงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ “ศูนย์ประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา” ณ จุดนี้ ทำให้ผู้ศึกษามีโอกาสมอง “การรัฐสภาระหว่างประเทศ” ด้วยสายตาของ “คนนอก” และเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ไประยะหนึ่ง ผู้ศึกษาก็เห็น “ช่องว่าง” ในการขับเคลื่อน “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” ที่ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนนั้น กลับถูกคาดหวังให้ขับเคลื่อนโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบงานรัฐสภาระหว่างประเทศแต่ฝ่ายเดียว ผู้ศึกษาคิดว่าเรื่องนี้มีความสำคัญเกินกว่าจะปล่อยให้เป็นภาระหน้าที่ของสำนักใดสำนักหนึ่ง และ “ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ” ควรเติมเต็ม “ช่องว่าง” ดังกล่าวนี้อย่างไร ทางหนึ่ง ซึ่งทั้งหมดนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของ “ความคิด” ในการจัดทำรายงานฉบับนี้

รายงานนี้จะสำเร็จสมบูรณ์ไปไม่ได้ หากไม่ได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากอาจารย์ที่ปรึกษา 3 ท่าน คือ เอกอัครราชทูต อู๋ม เมาลานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ พันธ์พรประสิทธิ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ รวมถึงได้รับการสนับสนุนอันดี จากเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ ที่ช่วยประสานงานต่าง ๆ ด้วยความใส่ใจยิ่ง ยังผลให้การจัดทำรายงานนี้เป็นไปด้วยความสำเร็จ กระนั้น ข้อผิดพลาดบกพร่องย่อมอาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งผู้ศึกษาขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

ภาคภูมิ มิ่งมิตร

กันยายน 2563

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	3
1.4 คำถามการศึกษา	4
1.5 สมมติฐานการศึกษา	5
1.6 ประโยชน์ของการศึกษา	5
1.7 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดทฤษฎี	6
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
2.3 สรุปกรอบแนวคิด	23
บทที่ 3 ผลการศึกษา	26
3.1 การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์สำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนในการพัฒนา สำนักงานกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	26
3.2 ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ศูนย์ประชาคมอาเซียน และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	33
3.3 สรุปผลการศึกษา	37
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	41
4.1 บทสรุปผลการศึกษา	41
4.2 ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	43

ภาคผนวก

ก. ภาพรวมการทบทวนการนำวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติของประเทศไทย ระหว่างปี 2560-2562	47
ข. ภาพรวมการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานการรัฐสภา ระหว่างประเทศ	65
ประวัติผู้เขียน	67

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (The MDGs)	7
ตารางที่ 2	การดำเนินการของThe MDGs ในปี 2552	7
ตารางที่ 3	กระบวนการในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. 2030	9
ตารางที่ 4	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (The SDGs) 17 เป้าหมาย	10
ตารางที่ 5	การจำแนกหมวดหมู่ของThe SDGs	12
ตารางที่ 6	ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ระหว่างปี 2561–2565	19
ตารางที่ 7	สรุปการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	26
ตารางที่ 8	สรุปความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของThe SDGs กับกรอบยุทธศาสตร์ ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ	33
ตารางที่ 9	สรุปความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กับกรอบยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ	38

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	11
ภาพที่ 2	การจำแนก 17 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็น 5 ด้าน	13
ภาพที่ 3	การดำเนินการของสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ระหว่างปี 2557-2563	15
ภาพที่ 4	การพัฒนากรอบแนวคิดการศึกษา	24
ภาพที่ 5	กรอบแนวคิดการศึกษา	25

บทที่ 1

บทนำ

ในบทแรกนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา คำถามการศึกษา สมมุติฐานการศึกษา ประโยชน์ที่จะได้รับการศึกษา และนิยามศัพท์ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานความเข้าใจในการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีการดำเนินการด้านรัฐสภาระหว่างประเทศภายใต้กรอบพหุภาคี โดยดำเนินการในรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ผ่านเวทีการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ (Inter-Parliamentary Meeting) อาทิ การประชุมสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union-IPU) การประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly-AIPA) หรือการประชุมอื่น ๆ เช่น การประชุมรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Parliamentary Forum-APPF) ซึ่งทุกการประชุมที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นการประชุมที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (The Sustainable Development Goals-SDGs) ซึ่งจะเกี่ยวข้องมากบ้าง น้อยบ้าง ก็ตามแต่ประเด็นวาระการประชุมที่เวทีการประชุมนั้น ๆ ต้องการจะขับเคลื่อน หรือ ผลักดันให้มีการดำเนินการ

ผู้ศึกษาสังเกตว่า มีหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร¹ อื่น ๆ ที่แม้ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรงด้านรัฐสภาระหว่างประเทศ แต่ก็มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น สำนักกรรมาธิการ 1 ที่มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม² ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวของสำนักกรรมาธิการ 1 ยังไม่มีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงอย่างเป็นรูปธรรม

¹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสำนักต่าง ๆ รวม 20 สำนัก และกลุ่มงานขึ้นตรง 5 กลุ่มงาน สามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก <http://www.parliament.go.th>

² มีแผนงานยุทธศาสตร์รองรับ 2 ส่วน คือ แผนงานยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ปันฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และแผนงานยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

กับการดำเนินการด้านงานรัฐสภาระหว่างประเทศ ของสำนักงานการรัฐสภาระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ ในด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การดำเนินการในเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ยังขาดการบูรณาการอย่างเป็นที่ประจักษ์ โดยข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ นั้น ยังมีลักษณะกระจัดกระจาย และขาดการเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ “ศูนย์ประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา (ASEAN Community Center of the Parliament)” อันมีหน้าที่สนับสนุนงานด้านประชาคมอาเซียนแก่หน่วยงานในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พร้อมกับการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานภายนอก อาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว) และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (The United Nations of Development Program-UNDP) อันถือเป็นกลจักรสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านประชาคมอาเซียน ตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปี 2561-2565³ ซึ่งครอบคลุมมิติที่หลากหลายรวมถึงด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย

อย่างไรก็ดี ผู้ศึกษา ในฐานะผู้บังคับบัญชาของกลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่รับผิดชอบงานของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พบข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ 2 ประการคือ ประการแรก คือ ศูนย์ประชาคมอาเซียนดำเนินการตามตัวชี้วัด 2.2 ตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่กำหนดบทบาทของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในบริบท (1) การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งครอบคลุมมิติด้านการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา (2) การพัฒนาข้อมูลและนาระบบสารสนเทศมาใช้ และ (3) การพัฒนาเครือข่ายด้านประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการดำเนินการแต่เพียงเชิงโครงสร้างเท่านั้น และอีกประการหนึ่ง คือการดำเนินงานที่ผ่านมาของศูนย์ประชาคมอาเซียนในช่วงปี 2561-2563 เป็นการดำเนินการที่มุ่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งเชิงโครงสร้างเสียมาก เช่น การเร่งจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่าง ศูนย์ประชาคมอาเซียน กับหน่วยงานต่าง ๆ⁴ แต่ไม่ได้พยายาม

³ การดำเนินการในปี 2561 คือ จัดทำแผนงานต่าง ๆ และมุ่งพัฒนาองค์ความรู้ให้ข้าราชการ ในปี 2562 คือการมุ่งขยายผลความร่วมมือไปยังภาคีเครือข่ายต่าง ๆ และในปี 2563 คือ การขยายผล และต่อยอดโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม

⁴ ในช่วงปี 2561-2563 “สำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียน” ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงนามใน MOU กับหน่วยงานภายนอก จำนวน 10 องค์กร สามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ของศูนย์ประชาคมอาเซียน www.parliament.go.th/ac2019/

ผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ในมิติด้านการต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในด้านสารัตถะในมิติของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ดังนั้น การศึกษาเรื่อง “บทบาทสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกับการสนับสนุนงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน: โอกาสและความท้าทายสำหรับรัฐสภาไทย” นี้ จึงมุ่งศึกษาโอกาส และความท้าทาย ในการดำเนินการของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในการสนับสนุนการดำเนินการในประเด็นสารัตถะของวาระงานรัฐสภาระหว่างประเทศ ในเชิงสารัตถะนิยมมากกว่าการให้ความสำคัญเชิงโครงสร้างนิยม โดยนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติมาเป็นตัวตั้ง เพื่อนำการดำเนินงานของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ มาผสมผสานการดำเนินงานให้สอดคล้องตามแต่ละเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 อันจะเป็นฐานข้อมูลสำคัญที่ทุกหน่วยงานในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สามารถนำไปบูรณาการให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวทางความร่วมมือต่าง ๆ กับหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อพัฒนางานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2.2 เพื่อศึกษาโอกาสและความท้าทายของการเป็นศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ในการเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนที่สำคัญในงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตการศึกษา

จะดำเนินการศึกษาการดำเนินการของศูนย์ประชาคมฯ ในช่วงปี 2561–2563 ในการสนับสนุนงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยพิจารณาใน 4 บริบท คือ (1) ภาพรวมในการดำเนินงานของศูนย์ (2) การดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก (3) ประเด็นความร่วมมือที่ให้ความสำคัญ และ (4) โอกาสและความท้าทายในการดำเนินงานกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงจุดเน้นของความร่วมมือในการดำเนินการที่ศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ควรให้ความสำคัญในแต่ละเป้าหมาย

1.3.2 วิธีการดำเนินการศึกษา

จะเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้เอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ การดำเนินงานของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ ปี 2561–2563 แผนยุทธศาสตร์ชาติ

20 ปี และการดำเนินงานในการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาเป็นหลัก

1.3.3 ระเบียบวิธีการศึกษา

- 1) วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2) มุ่งศึกษาเอกสารการดำเนินงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของศูนย์ประชาคมอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และศึกษาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในฐานะที่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ
- 3) ประชากรที่จะศึกษา เป็นหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่มีปฏิสัมพันธ์กับศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ที่ดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระหว่างปี 2561–2563
- 4) วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากข้าราชการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในช่วงปี 2561–2563 รวมไปถึง บุคลากรจากหน่วยงานภายนอก เช่น ผู้ประสานงานจาก UNDP เป็นต้น
- 5) วิธีการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ และด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 6) การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การประมวลผลข้อมูลจะใช้เครื่องมือในการประมวลผล คือ การจัดหมวดหมู่ คือการจำแนกเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ออกเป็น 5 ด้าน คือ (1) คุณภาพชีวิตของผู้คน (2) ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและครอบคลุม (3) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (4) สันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็ง และความยุติธรรม และ (5) ความเป็นหุ้นส่วน ส่วนการวิเคราะห์จะศึกษาว่าการดำเนินการต่างๆ ในด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ อย่างไร

1.4 คำถามการศึกษา

ผู้ศึกษากำหนดคำถามในการศึกษาเพียงข้อเดียว คือศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สามารถพัฒนาบทบาทของศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ในการสนับสนุนงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมการดำเนินการของหน่วยงานภายในกับหน่วยงานภายนอกอย่างไร

1.5 สมมติฐานการศึกษา

ผู้ศึกษาตั้งสมมติฐานการศึกษาว่า ถ้าการดำเนินการของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ใช้แนวทางการดำเนินการโดยจำแนกด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนออกเป็น 5 ด้าน⁵ จะช่วยให้สามารถสนับสนุนการดำเนินการในวงงานรัฐสภาด้านประชาคมอาเซียน และรัฐสภาระหว่างประเทศ ได้อย่างครอบคลุมและช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญ

1.6 ประโยชน์ของการศึกษา

1.6.1 เป็นการนำเสนอประเด็นสำคัญในแต่ละเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.6.2 ได้ข้อคิดเห็นเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของรัฐสภาไทยเพื่อใช้เป็นเอกสารสนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์กับเวทีโลกในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 ศูนย์ประชาคมอาเซียน หมายถึง กลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่ศูนย์ประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

1.7.2 หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง ส่วนราชการสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1.7.3 หน่วยงานภายนอกสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง ส่วนราชการที่มีการดำเนินงานติดต่อประสานงานด้านประชาคมอาเซียนกับสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ

1.7.4 การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง แนวคิดด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ บัญญัติโดยองค์การสหประชาชาติ ประกอบด้วย เป้าหมายในการพัฒนา จำนวน 17 เป้าหมาย โดยมีกำหนดการบรรลุผลสำเร็จในแต่ละเป้าหมายภายในปี ค.ศ. 2030

⁵ 1) คุณภาพชีวิตของผู้คน 2) ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและครอบคลุม 3) ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 4) สันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็ง และความยุติธรรม และ 5) ความเป็นหุ้นส่วน

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทที่ 2 เป็นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และกรอบการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และการดำเนินการเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จากนั้นผู้ศึกษาได้นำแนวคิดดังกล่าวและผลการทบทวน วรรณกรรมมาผนวกรวมกับประสบการณ์ของผู้ศึกษาเพื่อบูรณาการเป็นกรอบการศึกษา ดังปรากฏ ตามรายละเอียดด้านล่างนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (The Sustainable Development Goals–SDGs)

ในพจนานุกรมฉบับย่อของออกฟอร์ดว่าด้วยการเมือง (Oxford Concise Dictionary of Politics) อธิบายคำว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน” หมายถึง “แนวคิดที่เน้นย้ำถึงความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยเน้นที่การเปลี่ยนผ่านระหว่าง ช่วงอายุคน การสงวนไว้ซึ่งแหล่งพลังงานที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ และความหลากหลายของ หลักการที่กำหนดนิยามไว้อย่างไม่เคร่งครัดซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ และการตรวจสอบได้ของผู้กำหนดนโยบาย”⁶ อย่างไรก็ตาม ในคู่มือการศึกษาการพัฒนา (The Companion to Development Studies) อธิบายว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน” เป็น “วาทกรรม” ซึ่งคำว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน” นี้ ถูกใช้ในหลายบริบทในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา โดยในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 จะพบว่ามี “วาทกรรม” ที่เกี่ยวกับการพัฒนามากมาย อาทิ การรณรงค์ให้มีความเท่าเทียมกันในประชาคมโลก มีความร่วมมือกันอย่างกว้างขวางในระดับระหว่างประเทศและระดับท้องถิ่นที่สามารถเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Redclift, M., p. 279) เพื่อสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชากรโลก ซึ่งจากคำนิยามในพจนานุกรมก็ดี และการให้คำจำกัดความโดยการอธิบายข้างต้นก็ดี ต่างแสดงให้เห็นว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน” ไม่สามารถ และไม่ควรถูกพิจารณาจากมิติเดียว

ในปี 2543 องค์การสหประชาชาติ ซึ่งมีสมาชิกจำนวน 191 ประเทศ⁷ ได้ให้การรับรองปฏิญญาสหัสวรรษสหประชาชาติ และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (The Millennium

⁶ Concise Dictionary of Politics, (2009, p. 255).

⁷ ปัจจุบันปี 2563 (ค.ศ. 2020) สหประชาชาติ มีจำนวน สมาชิก 193 ประเทศ

Development Goals–MDGs) โดยมีความเห็นร่วมกันว่า เพื่อสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน จึงกำหนดเป้าหมายร่วมกัน จำนวน 8 เป้าหมาย ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (The MDGs)

เป้าหมาย	เป้าหมายหลัก
1	ขจัดความยากจนและความหิวโหย (Halve extreme poverty)
2	ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (Universal primary education)
3	ส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมกันทางเพศ (Gender equality)
4	ลดอัตราการตายของเด็ก (Reduce child mortality)
5	พัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์ (Reduce maternal mortality)
6	ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาเลเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ (Combat HIV/AIDS, malaria and other diseases)
7	รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Environmental Sustainability)
8	ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประชาคมโลก (Develop a global partnership)

อย่างไรก็ดี แม้เป้าหมายของ The MDGs จะประสบผลสำเร็จในหลายเป้าหมาย แต่ก็ยังมีอีกหลายเป้าหมายเช่นกันที่ยังไม่บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีรายงานจากธนาคารโลก ในปี 2552 รายงานสถานะล่าสุดในการดำเนินการในแต่ละเป้าหมาย รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การดำเนินการของ The MDGs ในปี 2552

เป้าหมาย	ผลการดำเนินการในปี 2552
1. ขจัดความยากจนและความหิวโหย	โดยภาพรวมสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายเพราะสาธารณรัฐประชาชนจีน อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่ Sub-Saharan Africa ⁸ ยังไม่บรรลุผลตามเป้าประสงค์
2. ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา	ใกล้เคียงบรรลุผลตามเป้าประสงค์ แต่โดยรวมในพื้นที่บางส่วนของ Sub-Saharan Africa และเอเชียใต้ยังไม่บรรลุผลตามเป้าประสงค์

⁸ หมายถึง กลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราในทวีปแอฟริกา จำนวน 44 ประเทศ ซึ่งมีประชากร รวมกันถึง 574 ล้านคน แม้ว่ากลุ่มประเทศเหล่านี้จะมีทรัพยากรธรรมชาตินานาชนิด (เช่น ทองคำ เพชร น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ) แต่ส่วนใหญ่เป็นประเทศยากจน และประชาชนนั้นมิรายได้เฉลี่ยต่ำ

เป้าหมาย	ผลการดำเนินการในปี 2552
3. ส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมกันทางเพศ	อาจกล่าวได้ว่าบรรลุผลในระดับโรงเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่เป้าหมายในระดับอื่นๆ ยังไม่บรรลุผล
4. ลดอัตราการตายของเด็ก	บรรลุผลอย่างมีนัยสำคัญในทุกภูมิภาค มีเพียงจำนวนประเทศที่คิดเป็น 1 ใน 3 เท่านั้น ที่ยังไม่สามารถดำเนินการจนบรรลุผล
5. พัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์	มีความก้าวหน้าน้อยที่สุดในบรรดาเป้าหมายแห่งสหัสวรรษทั้งหมดเพราะยังมีผู้หญิงที่เสียชีวิตจากการตั้งครรภ์กว่า 500,000 คน ต่อปี ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญใน Sub-Saharan Africa และเอเชียใต้
6. ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาเลเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ	ประเทศส่วนใหญ่ยังคงเผชิญกับความยุ่งยากในการดำเนินการให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยเฉพาะปัญหาโรคเอดส์ และผู้ติดเชื้อ HIV ที่ระบาดอย่างหนักใน Sub-Saharan Africa
7. รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	อาจกล่าวได้ว่าการเข้าถึงการสาธารณสุขโภชนาการนั้นบรรลุผลตามเป้าหมาย แต่ระบบสุขภาพยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ส่วนความก้าวหน้าในการลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ กับการตัดไม้ทำลายป่าก็ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
8. ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประชาคมโลก	ไม่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ในความก้าวหน้าในการดำเนินการ

ที่มา: ปรับปรุงจาก David Hulme. (2010), “Global Poverty: How global governance is failing the poor”. (p. 210–1)

จากสภาพการณ์ในการดำเนินการในแต่ละเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุผล หรือยังไม่มี ความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม ตามที่ปรากฏในตารางที่ 2 ข้างต้น ทำให้องค์การสหประชาชาติ จัดให้มีการประชุมสหประชาชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน⁹ ขึ้น ณ นครรีโอ เดอจาเนโร บราซิล ในปี 2555 โดยมีเป้าหมายเพื่อทบทวนการดำเนินการ และพิจารณาอุปสรรคการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อนำไปสู่การ ปรับปรุงเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งที่ประชุมดังกล่าว ได้รับรองเอกสารการประชุมที่เรียกว่า “The Future We Want” ซึ่งเน้นย้ำ เจตนารมณ์ที่จะดำเนินการไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ที่ควรบรรจุไว้ใน “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” สำหรับวาระการพัฒนาหลังปี ค.ศ. 2015 โดยผ่านกระบวนการ

⁹ รู้จักกันในนามการประชุม Rio+20 ณ นครรีโอ เดอจาเนโร บราซิล

การจัดตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาภาพรวมการดำเนินงาน และการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำข้อเสนอสำหรับการบรรจุในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และพิจารณาหัวข้อสำคัญต่าง ๆ รวม 11 หัวข้อ เพื่อกำหนดวาระการพัฒนาหลังปี ค.ศ. 2015 มีขั้นตอนรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กระบวนการในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. 2030

ลำดับ กระบวนการ	รายละเอียดการดำเนินการโดยสังเขป
1	การจัดตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงว่าด้วยวาระการพัฒนาหลังปี ค.ศ. 2015
2	การจัดตั้งคณะทำงานกลุ่มเปิด เพื่อจัดทำข้อเสนอ The SDGs เพื่อเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 68 ปี 2557 (ค.ศ. 2014)
3	การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหัวข้อที่จะเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลก ประกอบด้วย 11 หัวข้อ คือ (1) ความเหลื่อมล้ำ (Inequalities) (2) ด้านสุขภาพอนามัย (Health) (3) ด้านการศึกษา (Education) (4) ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงาน (Growth Economic and Employment) (5) ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน (Environment sustainability) (6) ด้านธรรมาภิบาล (Governance) (7) ด้านการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง (Conflict and Fragility) (8) ด้านพลวัตการเปลี่ยนแปลงของประชากร (Population Dynamic) (9) ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Security) (10) ด้านพลังงาน (Energy) (11) ด้านน้ำ (Water)

กล่าวโดยสรุป วาระการพัฒนาแห่งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ประกอบด้วย เป้าหมายจำนวน 17 เป้าหมาย¹⁰ ดังตารางที่ 4 และภาพที่ 1

¹⁰ สรุปความจาก A Call to Action: Thailand and the Sustainable Development Goals (2016, p. 25)

ตารางที่ 4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (The SDGs) 17 เป้าหมาย

เป้าหมายลำดับที่	เป้าหมายหลัก
1. ขจัดความยากจน (No Poverty)	ยุติความยากจนในทุกรูปแบบทุกที่
2. ยุติความหิวโหย (Zero Hunger)	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน
3. การมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี (Good Health and Well-being)	สร้างหลักประกันการมีชีวิตที่ดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงอายุ
4. การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality Education)	สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equity)	บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เด็กหญิงและสตรี
6. น้ำสะอาดและสุขาภิบาล (Clean Water and Sanitation)	สร้างหลักประกันเรื่องการมีน้ำใช้และมีสุขาภิบาลที่ดี และมีการจัดการอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน
7. พลังงานที่สะอาด และสามารถซื้อหาได้ (Affordable and Clean Energy)	สร้างหลักประกันว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และมีความยั่งยืน
8. การมีงานที่เหมาะสมและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent Work and Economic Growth)	ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืนและมีการจ้างงานอย่างเต็มรูปแบบ มีผลิตภาพ และเป็นงานที่มีความเหมาะสมสำหรับทุกคน
9. อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน (Industry, Innovation and Infrastructure)	สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสามารถในการฟื้นฟูสภาพ และส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มั่นคงและยั่งยืน และสนับสนุนนวัตกรรม
10. ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduced Inequalities)	การลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ
11. เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน (Sustainable Cities and Communities)	ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีความสามารถในการปรับตัวสู่สภาพเดิม และมีความยั่งยืน
12. การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (Responsible Consumption and Production)	สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายลำดับที่	เป้าหมายหลัก
13. การดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action)	ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
14. ชีวิตกับทรัพยากรทางน้ำ (Life Below Water)	อนุรักษ์และใช้มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
15. ชีวิตบนผืนดิน (Life on Land)	ปกป้อง ปันฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนผืนดินอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของดินและเร่งฟื้นฟูให้กลับสภาพขึ้นมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ
16. สันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่แข็งแกร่ง (Peace, Justice and Strong Institutions)	ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดหาช่องทางให้ทุกคนสามารถเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และตรวจสอบได้
17. ความเป็นหุ้นส่วนสำหรับทุกเป้าหมาย (Partnerships for the Goals)	เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับกลไกการดำเนินงานและการฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน



ภาพที่ 1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา: <https://www.sdgmove.com/aboutsdgs/>

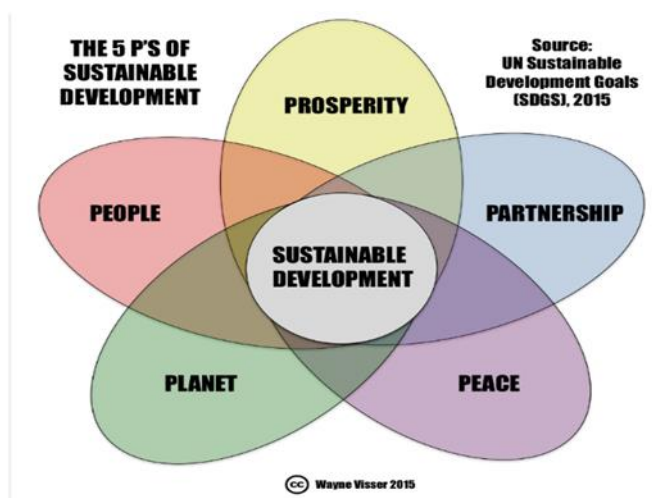
จะเห็นได้ว่า เรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ มีความสำคัญกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะความเกี่ยวข้องกับองค์การภาครัฐ ดังตัวอย่างที่ วุฒิสาร ตันไชย (2562) กล่าวถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในความเกี่ยวข้องกับภารกิจของการปกครองส่วนท้องถิ่นว่า “ในการขับเคลื่อนประเด็นเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นกลไกสำคัญสำหรับการนำกรอบแนวคิดสากลดังกล่าวสู่การขับเคลื่อนในพื้นที่ได้จริง เพราะในปัจจุบันภารกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นล้วนแต่ครอบคลุมเป้าหมายทั้ง 17 ประการ (หน้า 250)” อย่างไรก็ตาม การดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 17 เป้าหมายสามารถจัดกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยได้อีก ซึ่งจากการบรรยายของวนาลี โล่เพชร รองอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ในหัวข้อ “ประเทศไทยกับบทบาทหุ้นส่วนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน”¹¹ ระบุว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถจัดหมวดหมู่ได้ 5 ด้าน¹² ซึ่งช่วยให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมากยิ่งขึ้นตามตารางที่ 5 และภาพที่ 2

ตารางที่ 5 การจำแนกหมวดหมู่ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มที่	เรื่อง	ประกอบด้วยเป้าหมาย
1	คุณภาพชีวิตของผู้คน	1 2 3 4 และ 5
2	ความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและครอบคลุม	7 8 9 10 และ 11
3	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	6 12 13 14 และ 15
4	สันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็ง และความยุติธรรม	16
5	การเป็นหุ้นส่วนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	17

¹¹ บรรยายเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2563 ในหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 12 ณ สถาบันเทววงศ์ยุโรปการกระทรวงการต่างประเทศ

¹² สืบค้นจาก www.sdgmovement.com โดยผู้สนใจข้อมูลในการจำแนกกลุ่มดังกล่าวนี้ สามารถสืบค้นเพิ่มเติมได้จาก รายงานขององค์การสหประชาชาติ (The UN) ใน 5 ภาษา ประกอบด้วย อังกฤษ จีน อาหรับ ฝรั่งเศส รัสเซีย และ สเปน



ภาพที่ 2 การจำแนก 17 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็น 5 ด้าน
ที่มา: <https://www.sdgmove.com/aboutsdgs/>

2.1.2 ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

ในปี 2557 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 2 การสนับสนุนให้รัฐสภามีบทบาทในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ และตัวชี้วัดที่ 1.3 ระดับความสำเร็จของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในด้านประชาคมอาเซียน¹³ โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ สรุปได้ ดังนี้

- 1) มีการจัดตั้งศูนย์ หรือ กลุ่ม หรือหน่วยงานด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และวางระบบงานด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย (ก) โครงสร้างและระบบงานของศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ (ข) ระบบงานด้านกระบวนการนิติบัญญัติในด้านประชาคมอาเซียน และ (ค) ระบบงานด้านการต่างประเทศในประชาคมอาเซียน
- 2) มีแผนงานทรัพยากรมนุษย์ของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาในด้านประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำหรับการทำงานด้านประชาคมอาเซียน
- 3) มีคู่มือการทำงานเชิงคุณภาพและเชิงนโยบายด้านประชาคมอาเซียนในการทำงานด้านกระบวนการนิติบัญญัติและด้านการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน
- 4) มีเว็บไซต์และระบบสารสนเทศด้านประชาคมอาเซียนของรัฐสภาไทย ทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และใช้ในการทำงานด้านประชาคมอาเซียนของรัฐสภาไทย

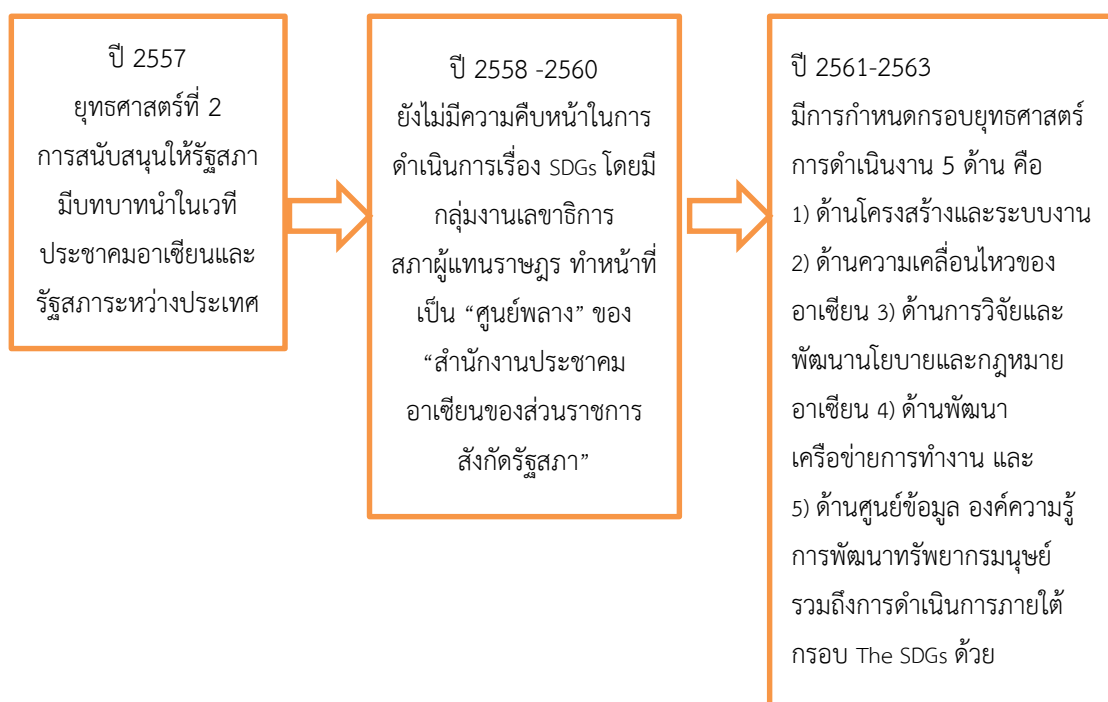
¹³ จากระายงานผลการดำเนินการด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปี 2557, หน้า 5-7

โดยการดำเนินการในช่วงเวลานี้ ประสบปัญหาการดำเนินการต่างๆ ในรูปแบบ คณะอนุกรรมการ ภายใต้คณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียนฯ ยังไม่มีการเชื่อมโยงกันเท่าที่ควร แต่ไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัด ของสำนักงานฯ

จากนั้น ในปี 2558–2560 ก็ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการมากนัก กล่าวคือ ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ยังคงมีสถานะเป็น “ศูนย์พราง” โดย สำนักงานฯ มีการมอบหมายให้กลุ่มงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ศูนย์ประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา โดยมีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดของสำนักงานฯ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่กรอบแผน ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ปี 2561–2565 เพื่อใช้เป็น แผนแม่บทขององค์การเพื่อนำไปการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของ ฝ่ายนิติบัญญัติ อันได้แก่ สภานิติบัญญัติ (สนช) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท) และ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ) และตลอดจนสมาชิกรัฐสภา (ที่จะมาจากการเลือกตั้ง) ให้มี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล และเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาองค์การให้มีความชัดเจน ต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ภายใต้วิสัยทัศน์ของสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง เพื่อสนับสนุนบทบาทภารกิจสภานิติบัญญัติให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน” และวิสัยทัศน์ของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา “องค์การที่เป็นเลิศในการส่งเสริม สนับสนุนงานฝ่ายนิติบัญญัติ”¹⁴

ใน “กรอบแผนยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ปี 2561–2565” กำหนดระบบงานด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ไว้ 5 ด้าน คือ (1) ด้านโครงสร้าง และระบบงาน (2) ด้านยุทธศาสตร์และความเคลื่อนไหวของอาเซียน (3) ด้านการวิจัยและพัฒนา นโยบายและกฎหมายอาเซียน (4) ด้านพัฒนาเครือข่ายการทำงานด้านประชาคมอาเซียน และ (5) ด้านศูนย์ข้อมูล องค์ความรู้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งนอกจากจะพิจารณาถึงภาพรวมของ แผนแม่บทแล้ว ยังพิจารณาถึงบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความร่วมมือของอาเซียน และการขับเคลื่อนภายใต้กรอบเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินการของศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ตามลำดับเวลา ระหว่างปี 2557–2563 สามารถนำเสนอได้ตามภาพที่ 3

¹⁴ ดูเพิ่มเติมจากแผนยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ปี 2561–2563, หน้า 2-3



ภาพที่ 3 การดำเนินการของสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ระหว่างปี 2557–2563

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ภาพรวมการทบทวนการนำวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติของประเทศไทย ระหว่างปี 2560–2562¹⁵

หากพิจารณาผลการดำเนินการการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ (Thailand's Voluntary National Review on the Implementation of the 2003 Agenda) ในระหว่างปี 2560–2563 ซึ่งจัดทำโดย กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ พบว่า มีรายงานสรุปผลทบทวนการดำเนินการ (Review) การนำวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ โดยสรุปรายงานในปี ในปี 2560–2561 ได้มีการทบทวนเป้าหมายการดำเนินการทั้ง 17 เป้าหมาย โดยในปี 2562 ได้นำเสนอแนวทางการดำเนินการต่อไป ไว้เป็นแนวทางปฏิบัติด้วย สรุปผลการดำเนินการ และแนวทางปฏิบัติในอนาคต (ดูภาคผนวก ก)

¹⁵ สรุปจากเอกสารการดำเนินงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี 2560-2562 จัดทำโดยกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

2.2.2 ประสบการณ์จากองค์การภาครัฐ: การพัฒนาที่ยั่งยืนกับกระทรวงการคลัง¹⁶

ณัฐรุณี ธรรมศิริ (2562) ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ศึกษา เรื่อง “บทบาทของกระทรวงการคลังกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” พบว่าแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เกิดขึ้นใน ปี 2558 เมื่อประเทศสมาชิกสหประชาชาติ ได้ร่วมกันรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 โดยได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครอบคลุมมิติการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม รวม 17 เป้าหมาย โดยณัฐรุณีฯ ได้เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของกระทรวงการคลังกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่ายุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงทางการคลัง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสนับสนุนศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้าน การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงโดยตรงกับเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนที่คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้มอบหมายให้กระทรวงการคลังเป็นหนึ่งในหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ซึ่งได้แก่เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง มั่นคง และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานที่สมควรสำหรับทุกคน และเป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟู สภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ยังมีเป้าหมายที่ 1 การยุติความยากจนในทุกรูปแบบในทุกที่ และ เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุม และยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม ที่กระทรวงการคลังมีบทบาทเป็นหน่วยงานสนับสนุนอีกด้วย นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสนับสนุนศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน และ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ยังมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับ เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาค ฯ และยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการเงินการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม ยังมี ความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับ 17 เป้าหมาย เพราะการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในประเด็น พื้นฐานที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวม

2.2.3 การดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ระหว่างปี 2561-2563

2.2.3.1 สำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียน

การดำเนินการของสำนักงานศูนย์ประชากรอาเซียน ระหว่างปี 2561-2563 เป็นการดำเนินการตามตัวชี้วัดเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา¹⁷ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีแลความร่วมมือใน

¹⁶ เอกสารการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) รุ่นที่ 11 ปี 2562

¹⁷ เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ครั้งที่ 1/2562 หน้า 35

เวทีประชาคมอาเซียน และรัฐสภาระหว่างประเทศ¹⁸ โดยมีกรอบการดำเนินการ 4 ด้าน คือ (1) โครงสร้างและระบบงาน (2) ศูนย์สารสนเทศ การวิจัย และพัฒนากฎหมาย (3) เครือข่ายทั้งภายในและต่างประเทศ และ (4) การพัฒนาบุคลากร โดยในปี 2563 มีการดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยข้าราชการรัฐสภาสามัญของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา จำนวน 27 คน มีรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กำกับดูแลศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (นางพรพิศ เพชรเจริญ) เป็นประธาน และได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ รวม 6 คณะ คือ (1) คณะอนุกรรมการการจัดทำข้อมูลความตกลง สนธิสัญญา กฎหมาย และกระทู้ถาม ด้านประชาคมอาเซียนของรัฐสภา (2) คณะอนุกรรมการจัดทำกฎหมายเปรียบเทียบด้านประชาคมอาเซียน (3) คณะอนุกรรมการเครือข่ายด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา (4) คณะอนุกรรมการจัดทำข้อมูลวิชาการด้านประชาคมอาเซียนของรัฐสภา (5) คณะอนุกรรมการบูรณาการฐานข้อมูลและเว็บไซต์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และ 6) คณะอนุกรรมการนำแผนยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาไปสู่การปฏิบัติ

โดยในปี 2563 มีการดำเนินการตามตัวชี้วัด 1.5 ระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา (มีค่าน้ำหนักที่ร้อยละ 10) มีเจ้าภาพหลัก ประกอบด้วย 11 หน่วยงาน¹⁹ และหน่วยงานสนับสนุน จำนวน 7 หน่วยงาน²⁰ ประกอบด้วย แบ่งเป็น 3 ตัวชี้วัดย่อย คือ (1) ระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อนระบบงานและแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (มีค่าน้ำหนักที่ ร้อยละ 3) (2) ระดับความสำเร็จของการพัฒนาข้อมูลด้านประชาคมอาเซียน และระบบสารสนเทศมาใช้ในวงงานรัฐสภา (มีค่าน้ำหนักที่ ร้อยละ 3) และ (3) ระดับความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา (มีค่าน้ำหนักที่ ร้อยละ 4)

¹⁸ ยุทธศาสตร์ที่ 2 นี้ มี 3 ตัวชี้วัด โดยศูนย์ประชาคมอาเซียน เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ในตัวชี้วัดที่ 2.2 คือ ความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ในตัวชี้วัดที่ 2.3 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อบทบาทในการสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ ร่วมกันกับสำนักงานกิจการรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสำนักภาษาต่างประเทศ

¹⁹ กลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียน (ผู้รายงานหลัก) สำนักงานกิจการรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักวิชาการ สำนักการประชุม และสำนักกฎหมาย

²⁰ สำนักบริหารงานกลาง สำนักพัฒนาบุคลากร สำนักสารสนเทศ สำนักนโยบายและแผน สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักประชาสัมพันธ์ สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

2.2.3.2 สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ เป็นหน่วยงานสำคัญภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านรัฐสภาระหว่างประเทศ ในกรอบพหุภาคี ผ่านการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ ในกรอบการประชุมต่าง ๆ อาทิ การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา การประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน หรือการประชุมรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ผ่านการดำเนินการของกลุ่มงานต่าง ๆ รวม 5 กลุ่มงาน ในระหว่างปี 2560–2562 (ดูภาคผนวก ข)

2.2.3.3 สำนักกรรมการ 1–3

ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 90 ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการสามัญ จำนวน 35 คณะ โดยสำนักกรรมการสภาผู้แทนราษฎร จำแนกเป็น 3 สำนัก คือ (1) สำนักกรรมการ 1 ประกอบด้วย 11 คณะกรรมการ²¹ (2) สำนักกรรมการ 2 ประกอบด้วย 12 คณะกรรมการ²² และ (3) สำนักกรรมการ 3 ประกอบด้วย 12 คณะกรรมการ²³ ซึ่งแต่ละคณะกรรมการ มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี 2563 สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 6

²¹ คือ (1) คณะกรรมการการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ (2) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ (3) คณะกรรมการการคมนาคม (4) คณะกรรมการการศึกษา การจัดทำ และติดตามการบริหารงบประมาณ (5) คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงิน และตลาดการเงิน (6) คณะกรรมการการพลังงาน (7) คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ (8) คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา (9) คณะกรรมการการแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลเกษตรกรรม (10) คณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (11) คณะกรรมการการอุตสาหกรรม

²² คือ (1) คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน (2) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร (3) คณะกรรมการกิจการศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และกองทุน (4) คณะกรรมการกีฬา (5) คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ (6) คณะกรรมการการต่างประเทศ (7) คณะกรรมการการตำรวจ (8) คณะกรรมการการทหาร (9) คณะกรรมการการปกครอง (10) คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ (11) คณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และยาเสพติด และ (12) คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน

²³ คือ (1) คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ (2) คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค (3) คณะกรรมการการท่องเที่ยว (4) คณะกรรมการการที่ดิน (5) คณะกรรมการการป้องกัน และบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และสาธารณภัย (6) คณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ (7) คณะกรรมการการแรงงาน (8) คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม (9) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม (10) คณะกรรมการการการศึกษา (11) คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม และ (12) คณะกรรมการการสาธารณสุข

ตารางที่ 6 ภาพรวมการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักกรรมการธิการ
สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการธิการ	การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี 2563 ²⁴
สำนักกรรมการธิการ 1	1. มีการใช้งบประมาณ ปี 2563 ในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจภาคทะเล สังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตร การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ทั้งการจัดการเชิงลุ่มน้ำ การเพิ่มผลผลิตของน้ำ และการอนุรักษ์ และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ 2. มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การดำเนินการไว้ 2 แผนงาน คือ (1) แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ที่ได้รับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศน์และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (งบประมาณ 3,900 ล้านบาท) และ (2) แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล เพื่อให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบได้รับการฟื้นฟู และมีการสร้างใหม่โดยการจัดการควบคุมคุณภาพของน้ำทะเลให้มีคุณภาพเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ ลดปริมาณขยะและของเสียลงทะเล ดูแลรักษาระบบนิเวศน์และสัตว์ทะเลหายากใกล้สูญพันธุ์ โดยให้ประชาชนและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ทางทะเล ส่งเสริมการเรียนรู้ การสอน การวิจัย เพิ่มกิจกรรมการเรียนการสอนทางทะเลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จัดการการท่องเที่ยวทางทะเลที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศน์ (งบประมาณ 278 ล้านบาท)
สำนักกรรมการธิการ 2	ไม่มีรายงานข้อมูลการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม แต่มีระเบียบขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบ หรือสอบสวนปัญหาที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้กลไกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (มาตรา 129 และ 137)

²⁴ ข้อมูลจากแบบสอบถามของศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ถึงสำนักกรรมการธิการเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำประเมินศักยภาพของรัฐสภาในการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำนักกรรมการธิการ	การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี 2563 ²⁴
สำนักกรรมการธิการ 3	สำนักกรรมการธิการ 3 มีการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในบริบทเดียวกับสำนักกรรมการธิการ 1 คือ การเน้นย้ำยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจภาคทะเล สังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตร การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ทั้งการจัดการเชิงลุ่มน้ำ การเพิ่มผลผลิตภาพของน้ำ และการอนุรักษ์ และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ

2.2.4 การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนกับหน่วยงานภายนอก ปี 2561–2563

ตามยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ปี 2561–2565 ในด้านเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกนั้น มุ่งไปที่การจัดทำแผนการสร้างเครือข่าย กำหนดเครือข่ายทั้งภายในประเทศ และในต่างประเทศ ในช่วงปี 2561 และมุ่งดำเนินการแลกเปลี่ยน ยกระดับความร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในกลุ่มประเทศอาเซียน และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน ในปี 2562 และในปี 2563 นี้ จะเป็นการต่อยอดโครงการแลกเปลี่ยนเพื่อนำข้อหารือสู่การปฏิบัติหรือทำวิจัยร่วมกัน ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีบันทึกตกลงความร่วมมือ²⁵ กับหน่วยงานภายนอกในประเทศ จำนวน 11 แห่ง และภายนอกประเทศ จำนวน 4 แห่ง โดยรายงานการศึกษา ฉบับนี้ เป็นการสุ่มเลือกแบบเฉพาะ

²⁵ ในปีงบประมาณ 2562 กรอบความร่วมมือการพัฒนาเครือข่ายด้านประชาคมอาเซียนระหว่างส่วนราชการสังกัดรัฐสภา กับองค์กรเครือข่ายการทำงานด้านประชาคมอาเซียน เป็นหน่วยงานภายในประเทศ จำนวน 11 แห่ง คือ 1) สถาบันพระปกเกล้า 2) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 3) สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว) 4) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช) 5) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 6) กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ 7) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) 8) ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 9) ศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10) ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ 11) สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) และองค์กรเครือข่ายภายนอกประเทศ จำนวน 4 แห่ง คือ 1) สถาบันส่งเสริมรัฐสภาของกัมพูชา (PIC) 2) สำนักงานเลขาธิการสภาแห่งชาติลาว 3) สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเวียดนาม และ 4) สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาสหพันธรัฐมาเลเซีย โดยปีงบประมาณ 2563 ได้มีการขยายความร่วมมือจัดทำ MOU กับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) – ดูรายละเอียดในภาคผนวก เอกสารประกอบการประชุม คณะทำงานเครือข่ายด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา วันที่ 12 พฤศจิกายน 2562

(purposive sampling) เพื่อเป็นตัวอย่างการดำเนินการร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกับองค์กรเครือข่าย ดังนี้

2.2.4.1 ศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปี 2561 หลังจากการจัดทำ MOU ร่วมกันระหว่าง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กับ ศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทั้งสองหน่วยงานได้ตระหนักถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกันในการสนับสนุนรัฐสภาไทยให้มีบทบาทในภูมิภาคอาเซียนในด้านนิติบัญญัติ เสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนางาน และองค์ความรู้ทางวิชาการและการวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน ตลอดจนด้านนิติบัญญัติและกฎหมายของประเทศไทย เพื่อสนับสนุนให้รัฐสภาไทยเป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนในด้านนิติบัญญัติ อันเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างความมีเสถียรภาพในด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน ตลอดจนความเป็นประชาคมอาเซียนและประชาชนอาเซียนอย่างแท้จริง แล้วนั้น ทั้งสองหน่วยงานได้จัดให้มีการสัมมนาประจำปี ซึ่งเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเครือข่าย ASEAN Community Forum โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จัดส่งข้าราชการเข้าร่วมการสัมมนาดังกล่าวนับแต่ปี 2561 จนถึงปัจจุบัน (ปี 2563)

2.2.4.2 ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นเครือข่ายความร่วมมือที่มีการจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านนิติบัญญัติในบริบทประชาคมอาเซียน ปี 2562: กิจกรรมการประชุม เจรจา และหารือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านนิติบัญญัติ ระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการของรัฐสมาชิกอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการสภาแห่งชาติลาว) ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 1-3 กรกฎาคม 2562 โดยได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือจากศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งในปี 2563 จะเป็นการต่อยอดโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านนิติบัญญัติและต่างประเทศในบริบทอาเซียน ปี 2562 โดยเป็นการนำข้อหารือสู่การปฏิบัติ หรือการทำวิจัยร่วมกับศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว สำนักงานเลขาธิการสภาแห่งชาติลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด และวิธีปฏิบัติของการทำวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาทักษะบุคลากรของรัฐสภาให้มียุทธศาสตร์ความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานวิจัยและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การนำเนื้อหาการวิจัยไปใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านประชาคมอาเซียนในบริบทนิติบัญญัติให้สมาชิกรัฐสภาในการตัดสินใจและพิจารณาในการประชุมรัฐสภาและการประชุมระหว่างประเทศ โดยในปี 2563 จะเป็นการเสวนาวิชาการด้านการวิจัยในบริบทประชาคมอาเซียน เรื่อง “ความร่วมมือด้านนิติบัญญัติระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในมิติด้าน

เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย และวัฒนธรรม: รูปแบบและความท้าทายต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาคมอาเซียน”²⁶

2.2.4.3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว)

ในปี 2562 สกสว ได้จัดสัมมนาสาธารณะ หัวข้อ “ไทยกับการเป็นประธานอาเซียน: ไทยและอาเซียนได้อะไร? จะไปอย่างไรต่อ?” ในวันที่ 17 ธันวาคม 2562 ณ โรงแรม สวิสไฮเทล กรุงเทพฯ รัชดา ในหัวข้อ “ไทยกับการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP)”²⁷ โดยส่วนราชการสังกัดรัฐสภาได้จัดส่งข้าราชการเข้าร่วมการสัมมนา โดยมีหัวข้อย่อยเกี่ยวกับ “บทบาทรัฐสภาไทยกับทิศทางในการสนับสนุนประชาคมอาเซียนในอนาคต (จุลสาร “จับตาอาเซียน” ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 หน้า 4-5)” และในปี 2563 ได้จัดโครงการ “Parliamentary Commission 4.0” หัวข้อ “การจัดวางตำแหน่งประเทศไทยใหม่: สู่ Branding Thailand และ Soft Power” 2 ครั้ง โดยครั้งแรก มีกลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2563 และครั้งที่สอง มีกลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563 และ สกสว ยังมีโครงการจัดโครงการ “Parliamentary Commission 4.0” หัวข้อ “การจัดวางตำแหน่งประเทศไทยใหม่: สู่ Branding Thailand และ Soft Power” ให้แก่สมาชิกรัฐสภาด้วยเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2563

2.2.4.4 สถาบันพระปกเกล้า

สถาบันพระปกเกล้า นอกจากจะให้ความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องอบรม ณ สถาบันพระปกเกล้า แล้ว ยังมีความร่วมมือในเชิงวิชาการกับ ในการจัดสัมมนาในโครงการ “Parliamentary Commission 4.0” หัวข้อ “การจัดวางตำแหน่งประเทศไทยใหม่: สู่ Branding Thailand และ Soft Power” กับ สกสว และศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ อีกด้วย

2.2.4.5 โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program-UNDP)

เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2563 นายเรอโน เมแยร์ ผู้แทน UNDP ประจำประเทศไทย ได้ลงนามใน MOU กับนายสรศักดิ์ เพียรเวช เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องโถงชั้น 1 อาคารรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายความร่วมมือในประเด็นการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาวิชาการ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีประเด็นความร่วมมือ คือ (1) สร้างความตระหนักและเพิ่มพูนความรู้

²⁶ เอกสารโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านนิติบัญญัติและด้านต่างประเทศในบริบทประชาคมอาเซียน ประจำปีงบประมาณ 2563

²⁷ ผู้สนใจสามารถติดตามรายละเอียดสรุปผลการสัมมนาได้จาก จุลสาร ASEAN Watch (จับตาอาเซียน) ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2562, หน้า 1-6.

เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐสภา (2) แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ของสมาชิกรัฐสภา และเจ้าหน้าที่ของรัฐสภาในการดำเนินการเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (3) เสริมสร้างขีดความสามารถของสมาชิกรัฐสภา และเจ้าหน้าที่ของรัฐสภาเพื่อแก้ปัญหาและนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 4) อำนวยความสะดวกในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกรัฐสภา และเจ้าหน้าที่ของรัฐสภา กับหน่วยงานที่ทำเรื่องการพัฒนาอื่น ๆ ในประเทศไทยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงาน และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ผู้แทน UNDP ได้เปิดตัว “หนังสือคู่มือรัฐสภา: บทบาทของรัฐสภาในการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ”²⁸ ในโอกาสนี้ด้วย โดย “หนังสือคู่มือรัฐสภา” ดังกล่าว มีการกล่าวถึง “บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐสภา” ไว้ด้วย (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประจำปีประเทศไทย, หน้า 56–57)²⁹

2.3 สรุปกรอบแนวคิด

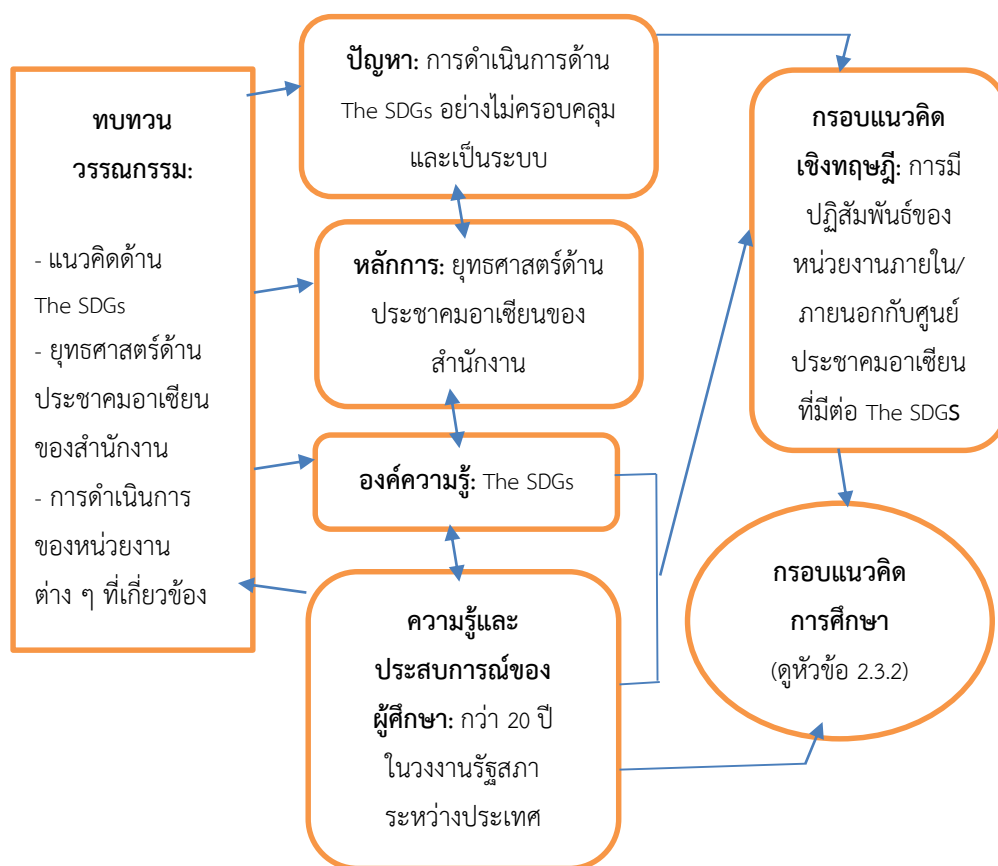
2.3.1 การพัฒนารอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้ศึกษาเริ่มต้นพัฒนารอบแนวคิดในการศึกษาจาก การทบทวนวรรณกรรม ซึ่งได้แก่แนวคิดด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและการดำเนินการต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในเชิงยุทธศาสตร์ โดยเชื่อมโยงกับ (1) ปัญหา คือการดำเนินการของศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ที่ยังไม่มีครอบคลุมด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและยังไม่มีการทำงานที่เป็นระบบ (2) หลักการ คือยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ (3) องค์ความรู้ คือเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย และ (4) ความรู้และประสบการณ์ของผู้ศึกษา คือการปฏิบัติงานในฐานะนักวิทยาศาสตร์สัมพันธ์ระหว่างปี 2543–2562 และช่วงเดือนตุลาคม 2562 ถึงปัจจุบัน (กันยายน 2563) ที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ทำหน้าที่ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ)

ผู้ศึกษาได้บูรณาการการทบทวนวรรณกรรมกับ 4 ประเด็นสำคัญ ดังกล่าวข้างต้นพัฒนาจนเป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ซึ่งจะนำไปสู่กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังที่ปรากฏตามภาพที่ 4

²⁸ เป็นหนังสือ “คู่มือรัฐสภา” ที่ได้รับการพัฒนาให้สมาชิกรัฐสภานำไปใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของรัฐสภาในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นความร่วมมือของรัฐสภาไทย และ UNDP (พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี 2563)

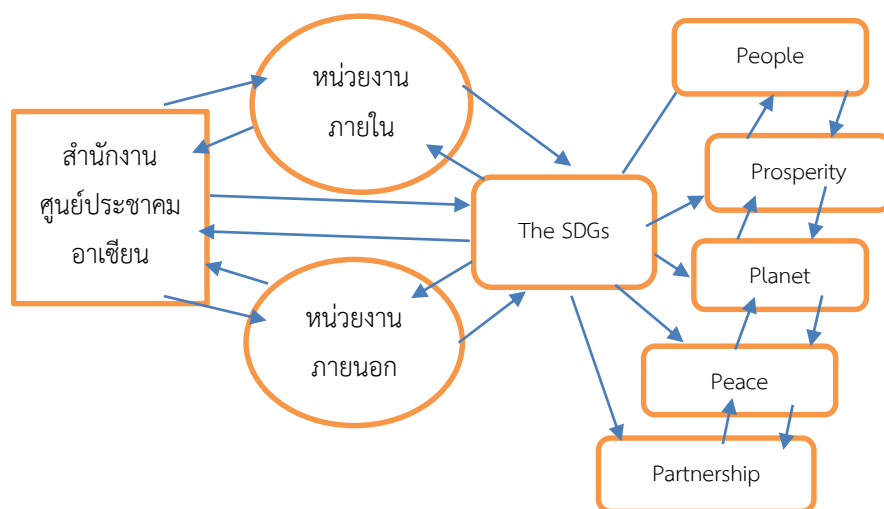
²⁹ ภายหลังการจัดทำ MOU แล้ว UNDP และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีโครงการจัดสัมมนาร่วมกันเพื่อเผยแพร่ องค์ความรู้เรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้แก่ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานต่อไป



ภาพที่ 4 การพัฒนากรอบแนวคิดการศึกษา

2.3.2 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ถือเป็นส่วนราชการที่ผลักดันยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานให้มีการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานฯ ปี 2561–2563 ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ หนึ่ง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกองค์กร และสอง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น กรอบแนวคิดในการศึกษา จึงมุ่งเน้นที่การมีปฏิสัมพันธ์ในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง กับสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียน โดยมีสาระสำคัญในการดำเนินงานร่วมกัน คือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 5 ด้าน ซึ่งล้วนแต่มีความสัมพันธ์กัน สามารถนำเสนอความสัมพันธ์ได้ตามภาพที่ 5



ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการศึกษา

บทที่ 3

ผลการศึกษา

ในบทนี้ เป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ 2 ส่วน ส่วนแรก คือ การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ศูนย์ประชาคมอาเซียนในการพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอย่างยั่งยืน และส่วนที่สอง คือ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของยุทธศาสตร์สำนักงานฯ กับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในบทที่ 4 ต่อไป

3.1 การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ศูนย์ประชาคมอาเซียนในการพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา (พ.ศ. 2561–2565) กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ ในช่วง 5 ปีแรกตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) พร้อมมุ่งสู่การเป็น “SMART Parliament” โดยมีวาระการดำเนินงานใน 5 มิติสำคัญ คือ (1) การเป็นเสาหลักอาเซียน (2) ประเด็นท้าทายในอาเซียน (3) การบูรณาการกฎหมายในอาเซียน (4) ความสัมพันธ์อาเซียนกับภายนอก และ (5) การมีประชาชนเป็นศูนย์กลางของอาเซียน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินการสรุปได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ระหว่างปี 2561–2565

การดำเนินการ ปี	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ด้านโครงสร้าง และระบบงาน	จัดทำแผนและ แต่งตั้งอนุกรรมการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อบูรณาการ โครงสร้างระบบงาน และการเสนอต่อ คณะอนุกรรมการ	คณะอนุกรรมการ ข้าราชการรัฐสภา ให้ความเห็นชอบ การจัดตั้งศูนย์ อาเซียนระดับ กลุ่มงานใน หน่วยงานกลาง	ขยายผลการ บูรณาการ ระบบงาน และ นำสาระัตถะจาก การประชุม สมัชชารัฐสภา อาเซียน (AIPA)	มีศูนย์ อาเซียนใน หน่วยงาน กลางของ รัฐสภา	มีระบบ สารสนเทศ ที่รองรับการ เป็น SMART Parliament และการ

การดำเนินการ ปี	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
	ข้าราชการรัฐสภา และคณะกรรมการ ข้าราชการรัฐสภา	ของรัฐสภา และ บูรณาการ ระบบงาน	ครั้งที่ 40 สู่การ ปฏิบัติ		เชื่อมโยง เรื่องบูรณา การการ
ด้านศูนย์ สารสนเทศ และพัฒนา กฎหมาย	จัดทำแผนพัฒนา ฐานข้อมูล พัฒนา เว็บไซต์ศูนย์ ประชาคมอาเซียน ของรัฐสภา และ เชื่อมโยงหน่วยงาน เครือข่าย และจัดทำ หมวดหมู่เนื้อหา เกี่ยวกับประชาคม อาเซียน จำนวน 16 หมวด ³⁰	จัดทำตาราง Matrix กฎหมาย เปรียบเทียบ กระทู้ถาม เอกสารงาน วิชาการ งานวิจัย และพัฒนา เว็บไซต์	จัดทำกฎหมาย เปรียบเทียบ จำนวน 1 เรื่อง และสานต่อ กระทู้ถาม เอกสาร วิชาการ รวมถึง พัฒนาเว็บไซต์ ภาษา อังกฤษ จำนวน 1 หมวด	จัดทำ กฎหมายครบ สามเสาหลัก และขยายผล เว็บไซต์เป็น ภาษา อังกฤษ ทั้งหมด	ทำงานด้าน ประชาคม อาเซียน และระหว่าง ประเทศ
ด้านเครือข่าย ทั้งในและ ต่างประเทศ	จัดทำแผนการสร้าง เครือข่าย กำหนด เครือข่ายภายใน และต่างประเทศ	โครงการ แลกเปลี่ยน ยกระดับความ ร่วมมือดับ สำนักงาน เลขาธิการรัฐสภา ในอาเซียน และ รับเป็นเจ้าภาพ จัดการประชุม AIPA ครั้งที่ 40	ต่อยอด โครงการการ หารือ แลกเปลี่ยน และนำข้อ หารือสู่การ ปฏิบัติ หรือทำ วิจัยร่วมกัน	ติดตามการ นำข้อหารือ ไปปฏิบัติ	
ด้านพัฒนา บุคลากร	พัฒนาความรู้แก่ บุคลากรในด้าน กฎหมายระหว่าง ประเทศ ด้าน	ข้าราชการรัฐสภา สามัญนำความรู้สู่ การปฏิบัติ โดย ร่วมเป็นฝ่าย	ยกระดับการ นำคนสู่การ ปฏิบัติ	การมี Parliament Team รองรับการ	

³⁰ คือ 1) แนะนำองค์กร 2) ข้อมูลประชาคมอาเซียน 3) ระบบรัฐสภาอาเซียน 4) รัฐสภาไทยกับอาเซียน 5) ตรา
สารอาเซียน 6) การวิจัยและการพัฒนากฎหมาย 7) อาเซียนกับภายนอก 8) ข่าวประชาสัมพันธ์ 9) รายการโทรทัศน์
ASEAN LAW 10) รายการวิทยุรัฐสภา 11) วิดีทัศน์กิจกรรม 12) ผังเว็บไซต์ 13) Link เครือข่ายภายนอกหน่วยงาน
14) แบบสอบถาม 15) การเก็บสถิติการเยี่ยมชม และ 16) คำถามคำตอบเกี่ยวกับอาเซียน

การดำเนินการ ปี	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
	ข้อตกลงและ สนธิสัญญา การทูต รัฐสภา การทำ workshop รองรับ การประชุม AIPA	เลขานุการ ประเทศผู้ สังเกตการณ์ใน การประชุม AIPA		ทำงานด้าน ประชาคม อาเซียน	

บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์ว่ายุทธศาสตร์ศูนย์ประชาคมอาเซียนในการพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอย่างยั่งยืนหรือไม่นั้น จะพิจารณาจาก 5 ประเด็น ดังนี้

3.1.1 การไม่มีการบูรณาการเชิงสารัตถะระหว่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ไม่มีความสอดคล้องกันกับยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนฯ โดยเฉพาะในด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการพิจารณาแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี³¹ พบว่าไม่มีการอ้างอิงถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงกับ 17 เป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี มีเป้าหมายคือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานยุทธศาสตร์ชาติยั่งยืน” ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ คือ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, หน้า 8)

เช่นเดียวกับเมื่อพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12³² จะเห็นได้ว่า ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก คือ (1) การเสริมสร้างศักยภาพทุนมนุษย์ (2) การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (3) การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน (4) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (5) การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน และ (6) การบริหารจัดการภาครัฐ ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย และยังมี 4 ยุทธศาสตร์สนับสนุน คือ

³¹ สืบค้นจาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF

³² สืบค้นจาก <http://planning.dld.go.th/th/images/stories/section-5/2561/strategy09.pdf>

(1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ (2) การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม (3) การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และ (4) ความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนา ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความพยายามที่จะใส่คำว่า “ยั่งยืน” เข้าไปในยุทธศาสตร์ต่าง ๆ จะมีก็เพียงยุทธศาสตร์หลักที่ 4 ที่ระบุถึง “การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ซึ่งเป็นการเอ่ยถึง “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยตรง อย่างไรก็ตาม เมื่อนำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มาเป็นตัวตั้ง จะเห็นได้ว่าไม่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนฯ ของสำนักงานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งไม่มีการเอ่ยถึงแผนการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด (ดูตารางที่ 7) ในทางตรงกันข้าม แผนยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนฯ ของสำนักงานฯ กลับมุ่งไปที่การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ “โครงสร้าง” เพื่อการดำเนินการ เช่น การมุ่งเน้นไปที่การสร้างระบบงาน การสร้างเครือข่าย การพัฒนาเว็บไซต์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งไม่มีการบูรณาการในเชิงสาระัตถะอันเกี่ยวเนื่องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแต่อย่างใด

3.1.2 การขาดความรู้พื้นฐานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ดังที่ได้กล่าวแล้วในเบื้องต้น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มี 17 เป้าหมาย ซึ่งมีการกำหนดจุดหมายย่อย 169 ข้อ และตัวชี้วัด 230 ตัว (วุฒิสาร ตันไชย, 2562; วนาลี โลห์เพชร, 2563) ซึ่งทั้งวุฒิสารฯ และวนาลีฯ ต่างก็ให้ความสำคัญกับการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการต่าง ๆ ในพื้นที่ต่าง ๆ ได้จริง โดยบริบทนี้ เมื่อพิจารณาจากยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนฯ ของสำนักงาน จะเห็นได้ว่ายังไม่มีเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 17 เป้าหมายอย่างเป็นทางการ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ไม่มีการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมาผสานไว้ในยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนฯ ของสำนักงาน ตัวอย่างเช่น ยุทธศาสตร์ด้านศูนย์สารสนเทศและพัฒนากฎหมาย ที่มุ่งจัดทำแผนพัฒนาฐานข้อมูล และเว็บไซต์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ในปี 2561 และจัดทำตารางกฎหมายเปรียบเทียบ ในปี 2562 โดยสานต่อการดำเนินการอย่างเป็นทางการด้วยการเปรียบเทียบกฎหมาย จำนวน 1 เรื่อง ในปี 2563 ซึ่งตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ ในปี 2564–2565 มีแผนการดำเนินการที่จะทำการเปรียบเทียบกฎหมายให้ครบทั้ง 3 สาขาหลักของอาเซียน และมุ่งสู่การเป็น SMART Parliament โดยเน้นไปที่การเชื่อมโยง บูรณาการด้านประชาคมอาเซียน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ นั้น ยังขาดความรู้พื้นฐานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงไม่มีการระบุเป้าหมายดังกล่าวไว้อย่างเป็นรูปธรรม แม้ว่ายุทธศาสตร์ด้านโครงสร้าง และระบบงาน จะมีโอกาสเข้าใกล้การดำเนินงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ตามแผนการดำเนินการในปี 2563 ที่กำหนดให้ขยายผลการบูรณาการระบบงาน และนำสารัตถะจากการประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) ครั้งที่ 40 สู่การปฏิบัติ ซึ่งที่ประชุมฯ ดังกล่าวให้ความสนใจเรื่อง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะรัฐสภาไทยได้มี

ข้อริเริ่มการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว³³ (ดูภาคผนวก ข) อย่างไรก็ตาม ไม่ได้มีการชี้ประเด็นให้เห็นชัดว่านี่คือหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ 13) แต่อย่างใด ซึ่งอนุมานได้ว่ายุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ยังขาดความรู้พื้นฐานในเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และเมื่อขาดความรู้พื้นฐานเช่นนี้ จึงไม่สามารถมองภาพรวมได้อย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินการเป็นไปในลักษณะไม่เป็นองค์รวม ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการไม่ครอบคลุมและขาดประสิทธิภาพ

3.1.3 การขาดความเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

นอกจากตัวอย่างข้างต้นในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น จะเห็นได้ว่าหน่วยงานภายในของสำนักงานฯ ยังขาดความรู้ และเข้าใจในเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กล่าวคือ มีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ไม่ได้ตระหนักว่าเรื่องนี้ควรดำเนินการเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ ตัวอย่างเช่น กลุ่มงานสมัชชารัฐสภาอาเซียน สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) ครั้งที่ 40 ซึ่งมีการเสนอข้อมติว่าด้วยความริเริ่มของรัฐสภาระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างการดำเนินการด้านสถานภาพภูมิภาคในอาเซียน (Resolution on Regional Parliamentary Initiative for Enhancing Climate Action in ASEAN)³⁴ ปี 2562 ซึ่งมีการกล่าวถึงการเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้เพียงว่า “Emphasizing the United Nations Sustainable Development Goals in taking actions to address climate change and its impacts under Goal 13.” ซึ่งเป็นการกล่าวอ้างไว้เพียงแค่นั้น เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงโดยพื้นฐาน แต่เมื่อพิจารณาการเชื่อมโยงในเชิงสาระัตถะ กลับพบว่า ไม่มีการเชื่อมโยงในเชิงปฏิบัติ กล่าวคือ ไม่มีการพยายามเชื่อมโยงกับสาระัตถะในเป้าหมายที่ 13 ซึ่งมีเป้าหมายย่อยข้อ 13.1 ว่า เสริมภูมิคุ้มกันและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตราย และภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ เป้าหมายย่อยข้อ 13.2 บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ เป้าหมายย่อยข้อ 13.3 พัฒนาการศึกษ การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์ และของสถาบันในเรื่องการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้า³⁵ ซึ่งทำให้

³³ การประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) ครั้งที่ 40 มีข้อมติว่าด้วยความริเริ่มของรัฐสภาระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างการดำเนินการด้านสถานภาพภูมิภาคในอาเซียน (Resolution on Regional Parliamentary Initiative for Enhancing Climate Action in ASEAN) ปี 2562

³⁴ สืบค้นได้จาก <https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/aipa2019/download/article/AIPAGA/conclusion/social/5SOCRESonCLIMATEACTION.pdf>

³⁵ ดูเพิ่มเติมจาก สำนักงานผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย, เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, เป้าหมายที่ 13

ภาพรวมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ เป็นไปในลักษณะขาดการเชื่อมโยงในเชิงสารัตถะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1.4 การดำเนินการที่เน้นแต่เพียงโครงสร้าง

จากตารางที่ 7 ข้างต้น จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์การดำเนินการด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ปี 2561–2565 มีการวางแผนการดำเนินการที่เน้นโครงสร้างเป็นสำคัญ กล่าวคือ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งเชิงโครงสร้างเป็นหลัก ก่อนการให้ความสำคัญเชิงสารัตถะ มีพิกัดต้องเอ่ยถึงการพยายามเชื่อมโยงด้านสารัตถะกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวอย่างเช่น ด้านการสร้างเครือข่าย ตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ ในปี 2561 จะจัดทำแผนการสร้างเครือข่าย กำหนดเครือข่ายภายในและต่างประเทศ ในปี 2562 จัดทำโครงการแลกเปลี่ยน ยุกระดับความร่วมมือระดับสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในอาเซียน และรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AIPA ครั้งที่ 40 ในปี 2563 ดำเนินการต่อยอดโครงการการหารือแลกเปลี่ยน และนำข้อหารือสู่การปฏิบัติ หรือทำวิจัยร่วมกัน และในปี 2564 ติดตามการนำข้อหารือไปปฏิบัติ

จากยุทธศาสตร์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า เป็นการมุ่งเสริมสร้างแต่เพียงเชิงกายภาพเป็นสำคัญ คือ ประการหนึ่ง มุ่งสร้างเครือข่ายโดยเน้นเชิงปริมาณ³⁶ เพราะเข้าใจว่าการดำเนินการในลักษณะนี้สามารถช่วยให้การดำเนินการของศูนย์ประชาคมฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกประการหนึ่ง เห็นได้ชัดว่า ไม่ได้ให้ความสำคัญเชิงสารัตถะอย่างสิ้นเชิง โดยไม่มีการระบุถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแต่อย่างใดตลอดการดำเนินการในยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ ช่วงปี 2561–2564

3.1.5 การขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1.5.1 การขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานฯ

สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ สำนักงานฯ มีข้อมูลเรื่องการดำเนินการในด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอยู่อย่างกระจัดกระจาย และไม่มี การบูรณาการข้อมูลดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเชิงประจักษ์ คือ การที่ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ พยายามรวบรวมข้อมูลด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจากหน่วยงานต่าง ๆ จากหน่วยงานภายใน เพื่อจัดทำประเมินสถานภาพการดำเนินการด้านด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พบว่ามีการดำเนินการในเรื่อง ด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างไม่เป็นระบบ และไม่มี การบูรณาการข้อมูลระหว่างกัน ตัวอย่างเช่น สำนักงานการรัฐสภาระหว่างประเทศ มี 5 กลุ่มงานที่ดำเนินการในเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเมื่อพิจารณาในเชิงสารัตถะ จะเห็นได้ว่า ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ³⁷ มีพิกัดต้องเอ่ยถึงการบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงาน เช่น

³⁶ ดูรายชื่อหน่วยงานที่เป็นเครือข่าย ในหัวข้อ 2.2.4

³⁷ ดูภาคผนวก ข สำหรับการดำเนินการของสำนักงานการรัฐสภาระหว่างประเทศ และดูหัวข้อ 2.2.3 สำหรับการดำเนินการของหน่วยงานภายในสำนักงานฯ

การพยายามเชื่อมโยงข้อมูลในเชิงกายภาพ (โดยยังไม่ต้องวิเคราะห์) กับสำนักกรรมการ ซึ่งต่างก็มีการดำเนินการเชิงวิชาการเช่นเดียวกัน แต่จากหลักฐานเชิงประจักษ์ดังที่ได้กล่าวแล้ว ยืนยันข้อเท็จจริงว่าสำนักงานฯ ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนระหว่างกัน

3.1.5.2 การขาดการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ กับหน่วยงานภายนอกในเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นระบบ

ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ เป็นหน่วยงานเดียวในสำนักงานฯ ที่มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก³⁸ เพื่อดำเนินการด้านประชาคมอาเซียนตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ โดยข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ พบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ในการดำเนินการร่วมกันระหว่างศูนย์ประชาคมอาเซียนกับหน่วยงานภายนอก ยังคงเป็นไปในลักษณะพยายาม “ตอบโจทย์เชิงกายภาพ” ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ โดยไม่ได้ตระหนักถึงการเชื่อมโยงกันในเชิงสาร์ตละ โดยเฉพาะด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ และศูนย์ประชาคมอาเซียน³⁹ ตัวอย่างเช่น สกสว ซึ่งเป็นหนึ่งในภาคีสมาชิก ในฐานะหน่วยงานภายนอกที่สำคัญ มีการประสานงานดำเนินการกับศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ของสำนักงานฯ อย่างเข้มข้น และต่อเนื่อง โดยลักษณะการดำเนินงานร่วมกัน คือการมุ่งสร้างความรู้และองค์ความรู้ให้ข้าราชการรัฐสภา และสมาชิกรัฐสภา⁴⁰ หรืออีกตัวอย่างหนึ่งคือ การประสานงานกับศูนย์อาเซียน มหาวิทยาลัยขอนแก่น และศูนย์อาเซียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็เป็นไปในลักษณะเดียวกันกับที่ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ดำเนินการร่วมกับ สกสว กล่าวคือมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งในเชิงพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องประชาคมอาเซียน และนิติบัญญัติ แก่ข้าราชการรัฐสภา โดยความร่วมมือกับศูนย์อาเซียน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ยังมีช่องทางให้พัฒนาการประสานงานระหว่างกัน ในเชิงสาร์ตละโดยกำหนดให้มีการ “ต่อยอดโครงการการหารือแลกเปลี่ยน และนำข้อหารือสู่การปฏิบัติหรือทำวิจัยร่วมกัน” ในปี 2563 ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ ซึ่งด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนยังไม่ถูกนำเสนอเพื่อเป็นหัวข้อการวิจัยร่วมกันแต่อย่างใด

³⁸ ดูหน่วยงานภายนอกที่มีปฏิสัมพันธ์กับศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ได้ในหัวข้อ 2.2.4

³⁹ ดูหัวข้อ 2.1.2 ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

⁴⁰ ดูการดำเนินการของ สกสว ในหัวข้อ 2.2.4 ข้อ ค.

3.2 ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์สำนักงานฯ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในการศึกษา ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์สำนักงานฯ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นต้องศึกษาความเชื่อมโยงและความสอดคล้องในการดำเนินการด้านประชาคมอาเซียนของศูนย์ประชาคมอาเซียน กับหน่วยงานต่าง ๆ ในบริษัท เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สรุปได้ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมาย	การดำเนินงาน				
	ศูนย์ประชาคมอาเซียน	สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ	สำนักกรมการบริการ 1	สำนักกรมการบริการ 2	สำนักกรมการบริการ 3
1. จัดความยากจน	X	√	X	X	√
2. ยุติความหิวโหย การบรรลุความมั่นคงทางอาหาร และปรับปรุงโภชนาการ และส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน	X	√	X	√	√
3. การมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี	X	√	X	X	√
4. การศึกษาที่มีคุณภาพ	X	√	X	√	√
5. ความเท่าเทียมทางเพศ	X	√	X	√	√
6. น้ำสะอาดและสุขาภิบาล	X	√	X	X	√
7. พลังงานที่สะอาด และสามารถซื้อหาได้	X	√	√	X	X
8. การมีงานที่เหมาะสมและการเติบโตทางเศรษฐกิจ	X	X	X	X	√
9. อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน	X	X	√	X	X
10. ลดความเหลื่อมล้ำ	X	√	√	√	√
11. เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน	X	X	X	X	X
12. การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน	X	X	X	X	√
13. การดำเนินการ ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	√	√	X	√	√
14. ชีวิตกับทรัพยากรทางน้ำ	X	√	√	X	√
15. ชีวิตบนผืนดิน	X	X	√	X	√

เป้าหมาย	การดำเนินงาน				
	ศูนย์ประชาคมอาเซียน	สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ	สำนักกรรมการ 1	สำนักกรรมการ 2	สำนักกรรมการ 3
16. สันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่แข็งแกร่ง	X	✓	✓	✓	X
17. การเป็นหุ้นส่วนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว และ X หมายถึง ยังไม่มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของการดำเนินการด้านประชาคมอาเซียนตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จะพิจารณาจาก 3 ประเด็น ดังนี้

3.2.1 ความเชื่อมโยงระหว่างการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากตารางที่ 8 ข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการทำงานของหน่วยงานภายในสำนักงานฯ จะเห็นได้ว่าการดำเนินการในด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างกัน ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่าสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศยังเป็นตัวแสดงหลักในการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีสำนักกรรมการ เป็นผู้ดำเนินการในแต่ละเป้าหมายที่แตกต่างกันไปตามสำนัก⁴¹ ตัวอย่างสำคัญ คือบางเป้าหมาย เช่น เป้าหมายที่ 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน ยังไม่มีผู้ดำเนินการอย่างเป็นทางการ ขณะที่ เป้าหมายที่ 13 การดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยังไม่มีการเชื่อมโยงผลการดำเนินการระหว่างกันอย่างเป็นทางการ ซึ่งจากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักกรรมการ 3 และศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ต่างก็เป็นหน่วยงานที่มีการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ยังขาดการเชื่อมโยงผลการดำเนินการระหว่างกันอย่างเป็นทางการ

⁴¹ ผู้ศึกษาพิจารณา “ความเชื่อมโยง (connection)” จากข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical evidence) จากการตอบแบบสอบถามของสำนักกรรมการต่าง ๆ และโดยการใช้อัตวิสัย (subjectivity) ของผู้ศึกษาในการพิจารณา “ความเชื่อมโยง” ต่าง ๆ ในด้าน The SDGs กับคณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในประเด็นความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ พบว่ามีความสอดคล้องกับการดำเนินการทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ อย่างไรก็ตาม หากมีการเชื่อมโยงอย่างเป็นรูปธรรม จะเป็นช่องทางในการเสริมสร้างให้เกิดความสอดคล้องในการดำเนินการในเป้าหมายนั้น ๆ

3.2.2 ความสอดคล้องในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นเรื่องความสอดคล้องคือการดำเนินการที่มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการในแต่ละด้าน โดยทั้ง 17 เป้าหมาย สามารถจัดกลุ่มให้เป็น 5 ด้าน ซึ่งทำให้การดำเนินการในแต่ละด้านมีความมีความสอดคล้อง และมีความแข็งแกร่งในการดำเนินการ ตัวอย่างเช่น ด้านคุณภาพชีวิตของผู้คน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายที่ 1-5 พบว่า สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการทุกเป้าหมาย โดยสำนักกรรมการ 3 มีส่วนเกี่ยวข้องในเป้าหมายที่ 4-5 และศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ประเด็นความสอดคล้องจะช่วยเสริมสร้างให้การดำเนินการในด้านคุณภาพชีวิตของผู้คนในมิติของ (1) ความยากจน (2) ความหิวโหย (3) ความเป็นอยู่ที่ดี (4) การศึกษา และ (5) ความเท่าเทียมทางเพศ ซึ่งเป็นประเด็นที่สอดคล้องกันในการเสริมสร้างด้านคุณภาพชีวิตของผู้คน

3.2.3 การบูรณาการระหว่างตัวแสดงหลักในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากผลการศึกษา พบว่ามีการบูรณาการระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ใน 2 ลักษณะ คือ

3.2.3.1 การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายใน

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ เป็นหน่วยงานหลักในการมีปฏิสัมพันธ์กับประเด็นด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมีสำนักกรรมการ 1-3 มีการดำเนินงานเกี่ยวกับด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเนื้อหาของแต่ละกรรมการ เช่น ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีหน่วยงานภายในเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินการมากที่สุด กล่าวคือ สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักกรรมการ 2-3 และแม้แต่ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ที่ไม่ได้มีส่วนดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม ในช่วงปี 2561-2563 ก็ยังมีส่วนสนับสนุนการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยนำประเด็นจากข้อมติด้วยความริเริ่มของรัฐสภาระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างการดำเนินการด้านสถานภาพภูมิภาคในอาเซียน (Resolution on Regional Parliamentary Initiative for Enhancing

Climate Action in ASEAN) ขยายผล และต่อยอด เขียนเป็นบทความวิชาการ⁴² เพื่อเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ประชาคมอาเซียน⁴³ ของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

3.2.3.2 การบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก

การมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก มีศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ เป็นตัวแสดงหลักในประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เป็นเครือข่ายในการดำเนินการด้านประชาคมอาเซียนฯ ของสำนักงานฯ จากที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 2.2.4 พบว่า (1) สกสว เป็นหน่วยงานที่มีความร่วมมือกับศูนย์และประชาคมอาเซียนฯ มากที่สุด⁴⁴ (2) ศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกัน คือมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน จำนวน 1 โครงการ กล่าวคือ สำนักงานฯ โดยศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ประสานงานจัดกิจกรรมเสวนาอาเซียนกับศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเดินทางไปร่วมกิจกรรมกับศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการสร้างงานวิจัยร่วมกันในด้านระชาคมอาเซียน (3) สถาบันพระปกเกล้า มีความร่วมมือกันในลักษณะการสนับสนุนการดำเนินงานเชิงวิชาการซึ่งกันและกัน เช่น สถาบันพระปกเกล้า อนุเคราะห์สถานที่จัดการอบรมโครงการ Branding Thailand and Soft Power ถึงสองครั้ง และเชิญผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในผู้บังคับบัญชาฐานะศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ เข้าร่วมรับฟังการนำเสนองานวิจัยของผู้ที่ได้รับทุนจาก สกสว ในการนำเสนองานวิชาการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยมีมติของรับสภาเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย และ (4) UNDP ซึ่งมีการ ลงนามใน MOU ร่วมกันเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2563 โดยมีแผนการที่จะจัดกิจกรรมร่วมกันในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่ข้าราชการรัฐสภาสามัญ ได้รับรู้ และเกิดความเข้าใจ จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

⁴² ดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการด้านวิชาการ ของคณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ปี 2563

⁴³ www.parliament.gi.th/ac2019/

⁴⁴ ดูจากจำนวนกิจกรรมที่จัดร่วมกับศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ในปีงบประมาณ 2563 ถึง 4 กิจกรรม คือ 1) การให้องค์ความรู้เกี่ยวกับ Branding Thailand and Soft Power ให้ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2) ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 1 โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 3) ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 1 และ 2 โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ 4) จัดสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านนิติบัญญัติ ด้านการระหว่างประเทศ ให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญ ใน 4 สายงาน คือ นิติกร วิทยากร นักวิเทศสัมพันธ์ และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ทั้งนี้ UNDP ได้จัดทำหนังสือคู่มือรัฐสภา “บทบาทของรัฐสภาในการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ”⁴⁵ เพื่อเป็นคู่มือในการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของรัฐสภาด้วย

3.3 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่าแม้กรอบการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานฯ จะยังอยู่ในกรอบการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ได้ดำเนินการทบทวนไว้ ในปี 2560–2562 และการดำเนินการของสำนักงานฯ ในด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จะเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ เช่นเดียวกับที่ฉันทลักษณ์⁴⁶ ได้ศึกษาไว้ในบริบทของกระทรวงการคลังกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการของสำนักงานฯ ก็ยังไม่มีดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยยังไม่มีการจัดหมวดหมู่ ออกเป็น 5 ด้าน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยง และความสอดคล้องในการดำเนินงาน โดยมีหน่วยงานภายในดำเนินการตามเป้าหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ มองเห็นโอกาส และความท้าทายในการเป็นหน่วยงานกลางสำหรับการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างครอบคลุมและเกิดประสิทธิภาพ

การมีปฏิสัมพันธ์ของตัวแสดงต่าง ๆ ในการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่ได้จัดหมวดหมู่แล้ว (5 ด้าน) ผ่านความเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ และการดำเนินการระหว่างหน่วยงาน และความสอดคล้องเชิงสาร์ตละใน แต่ละกลุ่มเป้าหมาย สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 9

⁴⁵ หนังสือคู่มือรัฐสภา นำเสนอจุดร่วมของรัฐสภากับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน บทบาทของรัฐสภาเรื่องประสิทธิภาพของการพัฒนาและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และบทบาทของรัฐสภาในการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปรับใช้กับท้องถิ่น รวมถึงบทบาทของกลุ่มการเมืองในรัฐสภา และเจ้าหน้าที่รัฐสภา

⁴⁶ การศึกษาบทบาทของกระทรวงการคลังกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ของที่ฉันทลักษณ์ ในหัวข้อ 2.2.2

ตารางที่ 9 สรุปความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับกรอบยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ

การจัด กลุ่มเป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	ความเชื่อมโยง/ความ สอดคล้องตามเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ด้าน ประชาคมอาเซียนของ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<u>กลุ่มที่ 1</u> คุณภาพชีวิตของ ผู้คน	<u>เป้าหมายที่ 1</u> ขจัดความยากจน <u>เป้าหมายที่ 2</u> ยุติความหิวโหย การ บรรลุความมั่นคงทาง อาหาร และปรับปรุง โภชนาการ และส่งเสริม <u>เป้าหมายที่ 3</u> การมีชีวิตรอดและความ เป็นอยู่ที่ดี <u>เป้าหมายที่ 4</u> การศึกษาที่มีคุณภาพ <u>เป้าหมายที่ 5</u> ความเท่าเทียมทางเพศ	<u>ยุทธศาสตร์ที่ 2</u> ส่งเสริมให้รัฐสภามีศูนย์ ข้อมูลสารสนเทศด้าน ประชาคมอาเซียน การ วิจัยและพัฒนาด้าน กฎหมายระหว่างประเทศ <u>ยุทธศาสตร์ที่ 3</u> พัฒนาเครือข่ายด้าน ประชาคมอาเซียน <u>ยุทธศาสตร์ที่ 4</u> การพัฒนาความรู้ ทักษะ ของข้าราชการรัฐสภา สามัญให้มีสมรรถนะใน การปฏิบัติงานด้าน ประชาคมอาเซียนอย่างมี ประสิทธิภาพ	<u>หน่วยงานหลัก</u> -สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ -สำนักกรรมการธิการ 1-3 -ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> -หน่วยงานภายนอก
<u>กลุ่มที่ 2</u> ความเจริญทาง เศรษฐกิจอย่าง ยั่งยืนและ ครอบคลุม	<u>เป้าหมายที่ 7</u> พลังงานที่สะอาด และ สามารถซื้อหาได้ <u>เป้าหมายที่ 8</u> การมีงานที่เหมาะสม และการเติบโตทาง เศรษฐกิจ <u>เป้าหมายที่ 9</u> อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน	<u>ยุทธศาสตร์ที่ 2</u> ส่งเสริมให้รัฐสภามีศูนย์ ข้อมูลสารสนเทศด้าน ประชาคมอาเซียน การ วิจัยและพัฒนาด้าน กฎหมายระหว่างประเทศ <u>ยุทธศาสตร์ที่ 3</u> พัฒนาเครือข่ายด้าน ประชาคมอาเซียน	<u>หน่วยงานหลัก</u> -สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ -สำนักกรรมการธิการ 1-3 -ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> -หน่วยงานภายนอก

การจัด กลุ่มเป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	ความเชื่อมโยง/ความ สอดคล้องตามเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ด้าน ประชาคมอาเซียนของ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<u>เป้าหมายที่ 10</u> ลดความเหลื่อมล้ำ <u>เป้าหมายที่ 11</u> เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน		
<u>กลุ่มที่ 3</u> ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (Planet)	<u>เป้าหมายที่ 6</u> น้ำสะอาดและสุขาภิบาล <u>เป้าหมายที่ 12</u> การผลิตและการบริโภค ที่ยั่งยืน <u>เป้าหมายที่ 13</u> การดำเนินการด้านการ เปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ <u>เป้าหมายที่ 14</u> ชีวิตกับทรัพยากรทางน้ำ <u>เป้าหมายที่ 15</u> ชีวิตบนผืนดิน	<u>ยุทธศาสตร์ที่ 3</u> พัฒนาเครือข่ายด้าน ประชาคมอาเซียน	<u>หน่วยงานหลัก</u> -สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ -สำนักกรรมการ 1-3 -ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> -หน่วยงานภายนอก
<u>กลุ่มที่ 4</u> สันติภาพ สถาบันที่ เข้มแข็ง และความ ยุติธรรม	<u>เป้าหมายที่ 16</u> สันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่แข็งแกร่ง	<u>ยุทธศาสตร์ที่ 1</u> พัฒนาและยกระดับ โครงสร้าง ระบบงานด้าน ประชาคมอาเซียนของ รัฐสภาเพื่อสร้างความ ยั่งยืนในการทำงานของ ฝ่ายนิติบัญญัติในด้าน ประชาคมอาเซียน <u>ยุทธศาสตร์ที่ 3</u> พัฒนาเครือข่ายด้าน ประชาคมอาเซียน	<u>หน่วยงานหลัก</u> -สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ -สำนักกรรมการ 1-3 -ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> -หน่วยงานภายนอก

การจัด กลุ่มเป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	ความเชื่อมโยง/ความ สอดคล้องตามเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ด้าน ประชาคมอาเซียนของ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<u>กลุ่มที่ 5</u> การเป็นหุ้นส่วน เพื่อการบรรลุ เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	<u>เป้าหมายที่ 17</u> ความเป็นหุ้นส่วนสำหรับ ทุกเป้าหมาย	<u>ยุทธศาสตร์ที่ 1</u> พัฒนาและยกระดับ โครงสร้าง ระบบงานด้าน ประชาคมอาเซียนของ รัฐสภาเพื่อสร้างความ ยั่งยืนในการทำงานของ ฝ่ายนิติบัญญัติในด้าน ประชาคมอาเซียน <u>ยุทธศาสตร์ที่ 2</u> ส่งเสริมให้รัฐสภามีศูนย์ ข้อมูลสารสนเทศด้าน ประชาคมอาเซียน การ วิจัยและพัฒนาด้าน กฎหมายระหว่างประเทศ <u>ยุทธศาสตร์ที่ 3</u> พัฒนาเครือข่ายด้าน ประชาคมอาเซียน <u>ยุทธศาสตร์ที่ 4</u> การพัฒนาความรู้ ทักษะ ของข้าราชการรัฐสภา สามีญให้มีสมรรถนะใน การปฏิบัติงานด้าน ประชาคมอาเซียนอย่างมี ประสิทธิภาพ	ทุกหน่วยงาน

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 4 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายของรายงานการศึกษานี้ เป็นการนำเสนอ 2 ส่วน คือ (1) บทสรุปผลการศึกษา และ (2) ข้อเสนอแนะ ซึ่งยังจำแนกได้เป็น 2 ส่วนย่อย คือ (1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ (2) ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 บทสรุปผลการศึกษา

รายงานการศึกษานี้ มุ่งศึกษาบทบาทของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ในการมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานฯ โดยผลการศึกษา พบว่า ศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ มีศักยภาพในการดำเนินการในการเป็น “ผู้ประสานงาน” ที่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งในส่วนของ การสนับสนุนงานวิชาการ คือการบูรณาการเชิงสาร์ตละของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 เป้าหมาย ซึ่งเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ และในส่วนของ การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความสอดคล้องในการดำเนินการเชิงลึกในเป้าหมายแต่ละด้าน ซึ่งผู้ศึกษาเสนอให้ดำเนินการตามสมมติฐานที่เสนอไว้ 5 ด้าน ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ครอบคลุมในทุกมิติ และก่อให้เกิดกระบวนการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในระยะยาวต่อไป

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักงานฯ ควรกำหนดให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระการดำเนินงานที่สำคัญ และเร่งด่วน นับจากนี้ไปจนถึงปี 2573 ซึ่งเป็นปีทองของการสหประชาชาติ ตั้งเป้าหมายในการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ

2) สำนักงานฯ ควรกำหนดตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ ในปี 2564 และ 2565 ให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านรัฐสภาในประชาคมอาเซียน และด้านรัฐสภาระหว่างประเทศ

3) สำนักงานฯ ควรส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกหน่วยงานในสำนักงานฯ กำหนดวาระการดำเนินงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และบูรณาการการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม และนำเสนอต่อศูนย์ประชาคมอาเซียนในฐานะหน่วยงานกลางเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในฐานะที่เป็นวาระงานที่สำคัญของอารยประเทศ

4) สำนักงานฯ ควรส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก (ทั้งในประเทศและต่างประเทศ) ในเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อร่วมขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ครอบคลุมทั้ง 17 เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

5) สำนักงานฯ ควรกำหนดให้ทุกหน่วยงานในสำนักงานฯ ขับเคลื่อนและผลักดันแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินการที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ โดยเฉพาะด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ควรมีการดำเนินการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตั้งแต่ต้น และให้มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในสำนักงาน และหน่วยงานภายนอก ดังนี้

1) สำนักงานฯ ควรดำเนินการเผยแพร่องค์ความรู้พื้นฐานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ข้าราชการในสังกัดรัฐสภาเพื่อเป็นฐานความรู้ที่สำคัญในการปฏิบัติงาน

2) สำนักงานฯ ควรดำเนินการสร้างฐานความรู้ด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นระบบ โดยให้ศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ เป็นผู้รับผิดชอบในการ บูรณาการองค์ความรู้ที่มีอยู่ และสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3) สำนักงานฯ ควรดำเนินการควรจัดให้มีเวทีสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นประจำทุกปี เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และทำให้องค์ความรู้ด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

4) สำนักงานฯ ควรมีแผนการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ครอบคลุม ทั้ง 17 เป้าหมาย โดยเลือกดำเนินการให้ครบทั้ง 5 ด้าน โดยเริ่มจากเป้าหมายที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสนใจร่วมกันมากที่สุด เช่น เป้าหมายที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน และยังเป็นหัวข้อที่ที่ประชุม AIPA ครั้งที่ 40 ที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพใน ปี 2562 ให้ความสนใจอย่างมาก

บรรณานุกรม

ภาษาไทย (หนังสือ วารสาร บทความ เอกสารการประชุม เอกสารประกอบการบรรยาย
สื่ออิเล็กทรอนิกส์)

หนังสือ

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย. หนังสือคู่มือรัฐสภา: บทบาทของรัฐสภาใน
การนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
ประเทศไทย. 2563.

สำนักงานผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ:
โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประเทศไทย. 2563.

วารสาร

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.). จุลสาร ASEAN Watch
(จับตาอาเซียน). “ความคืบหน้าโครงการ: สัมมนาหัวข้อ ไทยกับการเป็นประธานอาเซียน”.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2563.

บทความ

วุฒิสาร ตันไชย. “การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ในสถาบัน
พระปกเกล้า. ก้าวข้ามความเหลื่อมล้ำ: ความท้าทายของสังคมไทย. กรุงเทพฯ: เอพี กราฟฟิค
ดีไซน์และการพิมพ์. หน้า 229–253. 2562.

เอกสารการประชุม

คณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รายงานผลการ
ดำเนินการด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2557.

คณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. แผนยุทธศาสตร์
ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ปี 2561-2565. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2561.

คณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. เอกสาร
ประกอบการประชุมคณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา
ครั้งที่ 1/2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2562.

คณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. เอกสารการประชุม
คณะทำงานเครือข่ายด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา พ.ศ. 2563 ใน
การจัดเตรียมโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้งานวิจัยแก่บุคลากร
ในคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
2562.

คณะกรรมการด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. เอกสารโครงการ
แลกเปลี่ยนบุคลากรด้านนิติบัญญัติและด้านต่างประเทศในบริบทประชาคมอาเซียน
ประจำปีงบประมาณ 2563. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2563.

เอกสารประกอบการบรรยาย

วนาลี โล่ห์เพชร. เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 12 เรื่อง “ประเทศ
ไทยกับบทบาทหุ้นส่วนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน”. กรุงเทพฯ: กรมองค์การระหว่าง
ประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. 2563. (3 กันยายน 2563)

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ณัฐวุฒิ ธรรมศิริ. บทบาทของกระทรวงการคลังกับการพัฒนาที่ยั่งยืน. (ออนไลน์) 2562. แหล่งที่มา:
<http://www.mfa.go.th/11008.pdf> (secured) (27 กรกฎาคม 2563).

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDG. (ออนไลน์) 2563. แหล่งที่มา: <http://www.sdgmove.com>
(2 สิงหาคม 2563).

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ออนไลน์) 2563. แหล่งที่มา: [http://www.ratchakitcha.soc.go.th/
DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF](http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF) (7 กันยายน 2563)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ออนไลน์) 2563. แหล่งที่มา:
<http://planning.dld.go.th/th/images/stories/section-5/2561/strategy09.pdf> (7
กันยายน 2563)

ข้อมติว่าด้วยความริเริ่มของรัฐสภาระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างการดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศ
ในอาเซียน (ออนไลน์) 2563. แหล่งที่มา
[https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/aipa2019/download/article/AIP
AGA/conclusion/social/5SOCRESonCLIMATEACTION.pdf](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/aipa2019/download/article/AIPAGA/conclusion/social/5SOCRESonCLIMATEACTION.pdf) (7 กันยายน 2563)

ภาษาอังกฤษ (หนังสือ)

หนังสือ

- Baxter, W., Grossman, N., and Wegner, N. A Call To action: Thailand and the Sustainable Development Goals. Bangkok: EDM, 2016.
- Department of International organization, Ministry of Foreign Affairs of Thailand. Thailand's Voluntary national Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development 2017. Bangkok: MFA, 2017
- Department of International organization, Ministry of Foreign Affairs of Thailand. Thailand's Voluntary national Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development 2018. Bangkok: MFA, 2018.
- Department of International organization, Ministry of Foreign Affairs of Thailand. Thailand's Voluntary national Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development 2019. Bangkok: MFA, 2019.
- Hulme, D., Global Poverty: How global governance is failing the poor. London: Routledge, 2010.
- McMillian, A. and Mclean, I., Concise Dictionary of Politics. New York: Oxford University Press, 2019.
- Redclift, M., (2008)., in Desai, V. and Potter, R., The Companion to Development Studies (eds). London: Hodder Education, 2018.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ภาพรวมการทบทวนการนำวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติของประเทศไทย
ระหว่างปี 2560–2562

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560 ⁴⁷	2561 ⁴⁸	2562 ⁴⁹	2562
1. จัดความ ยากจน	-ประสบความสำเร็จ ในการแก้ปัญหาความ ยากจน โดยมีประชาชน ร้อยละ 7.2 ที่อยู่ ภายใต้เส้นแบ่งความ ยากจนแห่งชาติ โดย รัฐบาลใช้แนวทาง ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในการเพิ่ม รายได้ และลด รายจ่ายให้แก่ชุมชนใน ชนบท	-มีโครงการ “ไทยนิยม ยั่งยืน” เพื่อยุติปัญหา ความยากจนในทุกรูปแบบ และทุกพื้นที่ โดยมีกรอบ ในการดำเนินงาน 10 ประเด็นหลัก ⁵⁰	-ระดับความยากจน ลดลงจากร้อยละ 67 เป็นร้อยละ 5.3 ในรอบ 30 ปี (ปี 2529–2560) -มีการริเริ่มโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์” และ โครงการ “ท่องเที่ยว ชุมชนวิถีวิถี” และ โครงการ “ไทยนิยม ยั่งยืน” เพื่อสร้างการ กระจายรายได้ในชุมชน ท้องถิ่นผ่านการ ท่องเที่ยวในชุมชน	-จะดำเนินการ แก้ปัญหาความ ยากจนผ่านการ ท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งไม่เพียงแต่จะ สร้างการฟื้นฟู สภาพของชุมชน เท่านั้น แต่ยัง เสริมสร้างชุมชนให้ เข้มแข็ง โดยมีประ ชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งถือเป็นเครื่องมือ สำคัญในการแก้ ปัญหาความยากจน

⁴⁷ Thailand’s Voluntary National Review on Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development 2017

⁴⁸ Thailand’s Voluntary National Review on Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development 2018

⁴⁹ Thailand’s Voluntary National Review on Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development 2019

⁵⁰ คือ 1) ความมีเอกภาพ และการประนีประนอม 2) การช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อย 3) การมีสุขภาพดีของคนในชุมชน 4) การมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5) การตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิ และหน้าที่ของประชาชน 6) การบริการรัฐกิจ 7) ประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล 8) ความสามารถด้านเทคโนโลยี 9) การต่อสู้กับปัญหายาเสพติด และ 10) หน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่ต้องดำเนินการ

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
2. ยุติความหิวโหย การบรรลุความ มั่นคงทางอาหาร และปรับปรุง โภชนาการ และ ส่งเสริม การเกษตรที่ ยั่งยืน	–ประเทศไทยในฐานะที่เป็น “ครัวของโลก” สามารถลดจำนวนประชากรที่มีโภชนาการที่ไม่ดี จากจำนวน ร้อยละ 34.6 เป็นร้อยละ 7.5 –มีการจัดทำ “เกษตรทฤษฎีใหม่” โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	–มีเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักตัวน้อยกว่า 2,500 กรัม ลดลงถึงร้อยละ 11.1 และมีเด็กอายุ 0–5 ปี ที่มีสุขภาพสมบูรณ์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 50.8 –รัฐบาลมีโครงการที่หลากหลายในการจัดทำห่วงโซ่การผลิตด้านอาหารที่ยั่งยืน อาทิ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการปรับปรุงผืนดิน	–สนับสนุนให้มีการกำหนดมาตรฐานทางโภชนาการและลดภาวะทางโภชนาการที่ไม่ถูกสุขลักษณะ รวมไปถึงการเติบโตที่ไม่เหมาะสมในทุกช่วงวัย โดยกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการโครงการสนับสนุนการเติบโตอย่างเหมาะสมในเด็กวัยประถมศึกษา ซึ่งประสบผลสำเร็จถึง ร้อยละ 50.69 ในปี 2561 –รัฐบาลพยายามยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรในการที่จะหลุดพ้นจากความยากจนและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน โดยกระตุ้นให้เกษตรกรรายย่อยรวมตัวกันภายใต้โครงการ “แผนการผลิตทางการเกษตรแห่งชาติ” ซึ่งเป็นแนวทางการผลิตที่ใช้ธุรกิจเป็นตัวนำการดำเนินการ –มีการตั้งเป้าหมายที่จะผลักดันให้สินค้าทางการเกษตรให้มีมาตรฐานสากล	–การดำเนินการในอนาคตต้องการการบูรณาการและความมีเอกภาพในการดำเนินการโดยมีหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นเป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินการ

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
3. การมีชีวิตและ ความเป็นอยู่ที่ดี	–มีการนำแผนประกันสุขภาพแบบครอบคลุม มาใช้เป็นปัจจัยหลักในการนำการบริการทางสุขภาพไปปฏิบัติซึ่งครอบคลุมกว่าร้อยละ 99.87 –รัฐบาลตั้งเป้าหมายที่จะลดอุบัติเหตุที่เกิดจากการจราจรบนถนน และรณรงค์ให้มีการขับขี่ปลอดภัย	–มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านสุขภาพระดับตำบล โดยมีเป้าหมายหลัก 5 ประการ คือ 1) เพิ่มฐานข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อโรคต่าง ๆ 2) เพิ่มขีดความสามารถในการจัดหาแหล่งบริการการรักษา 3) การจัดการและการเคลื่อนย้ายทรัพยากร 4) การบูรณาการการทำงานของทุกหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการสาธารณสุข และ5) การผลักดันข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	–รัฐบาลประสบผลสำเร็จในการดำเนินการตามเป้าหมายหลักในการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนทุกช่วงวัย ทว่าความพยายามในการยุติการระบาดของโรคเอดส์ วัณโรค โรคมาเลเรีย และเขตร้อนก็ยังไม่บรรลุผลสำเร็จ –มีโครงการ ต่าง ๆ ในการดำเนินการส่งเสริมการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ “First 1,000 Days of Life” ในการดูแลเด็กในช่วงวัย 2 ขวบ –รัฐสภาผ่านร่างพระราชบัญญัติการควบคุมการตลาดสำหรับทารกและอาหารสำหรับเด็กอายุ 2 ขวบ –มีแผนการดำเนินการจัดการกับปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	–มีนโยบายดำเนินการกับโรคไม่ติดต่อ อาทิ โรคหัวใจ ผ่านโครงการ “Save Thais from Heart Diseases” –มีแผนการดำเนินการกับปัญหาเสพติดกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ –แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีความก้าวหน้าในการดำเนินการ 5 บริบท คือ 1) พัฒนาระบบสุขภาพพื้นฐานแห่งชาติ 2) ส่งเสริมการใช้ยาที่เหมาะสม 3) จัดตั้งศูนย์ควบคุมโรค 4) ปฏิรูปแผนการจัดการสาธารณสุขรายบุคคล และ 5) ปฏิรูประบบสารสนเทศด้านสาธารณสุข

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
4. การศึกษาที่มี คุณภาพ	–เด็กกว่าร้อยละ 90 สามารถเข้าถึง การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีได้ค้ำถึงเชื้อชาติ และสถานะผู้อพยพ –รัฐบาลส่งเสริม การศึกษาในระดับ อาชีวศึกษา โดยเฉพาะโครงการ ทวิศึกษาที่มุ่ง เสริมสร้างคุณภาพ การศึกษาของภาคการ ผลิตที่แท้จริง	–ยังคงดำเนินการ แผนการศึกษาแห่งชาติ ปี 2560–2579 –ร้อยละของเด็กก่อนวัย เรียน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่าน มา จากร้อยละ 74.47 เป็นร้อยละ 82.30 –ยังคงมีปัญหาเรื่อง ความไม่เท่าเทียมกันทาง การศึกษาอยู่มาก	–ออกแบบการ พัฒนาการเรียนรู้ตลอด ชีวิตให้เป็นเป้าหมาย หลักในแผนแม่บททาง การศึกษา –มีความพยายามที่จะ ผลิตแรงงานโดยการตั้ง ศูนย์ “Technical and Vocational Education and Training Career Center–TVET Career Center” ใน 18 แห่ง ใน 6 ภูมิภาค โดยแต่ละ ศูนย์จะวิเคราะห์ big data ในตลาดแรงงานให้ เหมาะสมกับความ ต้องการของตลาด ซึ่งได้ วิเคราะห์คุณลักษณะ ของ32 สาขาที่มีลักษณะ เฉพาะที่เป็นที่ต้องการ ของตลาดแรงงาน –คุณภาพของครูผู้สอน ยังคงเป็นประเด็นสำคัญ ในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์	–ยังคงประสบ ปัญหาเด็กนักเรียน จำนวน 15 ล้านคน ไม่ดำเนินการ ศึกษาต่อในระบบ การศึกษา –สนับสนุนให้มี การศึกษา ทางเลือก โดย ประชาสังคม
5.ความเท่าเทียม ทางเพศ	–เด็กผู้หญิงสามารถ เข้าถึงการศึกษา เท่ากับเด็กผู้ชาย โดยเฉพาะในระดับ มัธยมศึกษา –มีผู้หญิงในตลาด	–มีการสร้างกลไกเพื่อ เพิ่มสำเนียงเรื่องความ รุนแรงต่อเด็กและสตรี อาทิ การเปิดสาย ประเด็นร้อน (Hotline 1300) ของศูนย์	–ไทยประสบผลสำเร็จใน การดำเนินการตาม ค่านิยมสากล คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนา สตรี ปี 2560–2564 รวมถึงการพัฒนา	–ยังคงดำเนินการ เสริมสร้างความ เข้มแข็งให้สตรีมี สิทธิในการเข้าถึง แหล่งทรัพยากร ทางเศรษฐกิจ การ

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
	แรงงานกว่าร้อยละ 60 โดยร้อยละ 38 เป็นผู้บริหารในภาครัฐ –รากฐานความสำเร็จของเป้าหมายที่ 5 ขึ้นกับยุทธศาสตร์ การพัฒนาสตรี ปี 2560–2564	ช่วยเหลือสังคม –มีแผนการที่จะ ดำเนินการสำรวจทั่วประเทศในทุกมิติของ การใช้ความรุนแรงกับ เด็กและสตรี	แผนปฏิบัติการการ ดำเนินการกำจัดการใช้ ความรุนแรงกับผู้หญิง	เป็นเจ้าของที่ดิน และทรัพย์สินใน รูปแบบอื่น ๆ –มีการใช้ big data อธิบายถึง กลไกของชุมชนใน การป้องกันและ แก้ไขปัญหาความรุนแรงในท้องถิ่น
6. น้ำสะอาดและ สุขภาพ	–ทุกครัวเรือนสามารถ เข้าถึงน้ำดื่มที่ใช้ที่ สะอาดร้อยละ 100 รวมถึงการเข้าถึงการ บริการสุขภาพด้วย –ในชนบทที่ห่างไกล ยังคงมีความท้าทาย กับปัญหาเรื่อง สุขภาพ ซึ่งจะ ดำเนินการแก้ไขได้โดย แผนยุทธศาสตร์การ บริหารจัดการแหล่ง น้ำ ปี 2558–2569	–รัฐบาลริเริ่มยุทธศาสตร์ การจัดการทรัพยากรน้ำ ปี 2558–2569 เพื่อ จัดการกับแหล่ง ทรัพยากรน้ำในทุกระดับ ในแบบองค์รวมและ บูรณาการ –โดยมีเป้าหมายหลักที่ จะดำเนินการให้บรรลุผล สำเร็จ 5 ประการ คือ 1) การเข้าถึงน้ำสะอาด อย่างเท่าเทียมและ เพียงพอทั่วประเทศ ทั้ง ในเขตเมืองและชนบท 2) การเข้าถึงสุขภาพ และการมีสุขอนามัยใน การกำจัดของเสียเพื่อลด มลภาวะทางน้ำและ อันตรายต่อสุขภาพ 3) การจัดการทรัพยากร น้ำให้เพียงพอและยั่งยืน ในภาคการเกษตร การ	–มีความก้าวหน้า คือ 1) ขยายการเข้าถึงน้ำดื่ม สำหรับทุกคน 2) ขยาย การเข้าถึงสุขภาพและ สุขอนามัยที่ดีสำหรับทุก คน 3) ปรับปรุงคุณภาพ น้ำโดยการลดมลพิษ 4) พัฒนาแหล่งน้ำจัดที่ ยั่งยืน 5) บูรณาการการ จัดการแหล่งน้ำในทุก ระดับ และ 6) ปกป้อง รักษา และปฏิรูประบบ นิเวศน์ที่เกี่ยวข้องกับน้ำ	–รัฐบาลมีแผนการ ดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดหาให้ ประชาชนมีแหล่ง น้ำกิน น้ำใช้ที่มี คุณภาพเพื่อการ บริโภค และการดื่ม 2) จัดหาแหล่งน้ำ เื่อการผลิต และ การอุตสาหกรรม โดยพิจารณาถึง ความสมดุล ระหว่าง อุปสงค์ และอุปทาน ใน การบริโภค 3) จัดเตรียมระบบ ป้องกันน้ำท่วมที่มี ประสิทธิภาพ 4) ปรับปรุง คุณภาพของแม่น้ำ ลำคลอง และ แหล่งน้ำอื่น ๆ ให้

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
		ผลิต การท่องเที่ยว 4) การปกป้องระบบ นิเวศของแหล่งน้ำ รวมถึง ภูเขา ป่าไม้ และ พื้นที่ลุ่มน้ำ และ 5) การ ขยายความร่วมมือกับ ต่างประเทศ และ ส่งเสริมการสร้าง ศักยภาพในประเทศ กำลังพัฒนา		ได้มาตรฐาน 5) ปฏิรูปป่าที่เป็น เส้นทางเดินของน้ำ เพื่อการลื่นไหล ของน้ำ และ 6) มี ระบบการจัดการ น้ำที่ทันสมัยโดย หลักธรรมาภิบาล กฎหมาย และ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงมาตรฐานที่ เกี่ยวกับน้ำ
7. พลังงานที่ สะอาด และ สามารถซื้อหาได้	-ประเทศไทยนำเข้า พลังงานกว่าร้อยละ 70 เพื่อการใช้ใน ประเทศในแต่ละปี -แผนการ บูรณาการ ด้านพลังงาน 20 ปี ปี 2558-2579 เป็น ถนนมุ่งสู่ความสำเร็จ ในด้านการประกัน พลังงาน โดยได้เพิ่ม สัดส่วนของการใช้ พลังงานทางเลือก จากร้อยละ 13.3 เป็น ร้อยละ 30 ในปี 2579	-ในปี 2573 รัฐบาล ตั้งเป้าหมายให้ประชาชน สามารถเข้าถึงการใช้ ไฟฟ้าที่ร้อยละ 99.99 เพิ่มสัดส่วนการใช้ พลังงานทางเลือกที่ ร้อยละ 24.08 (เดือน ธันวาคม 2560 อยู่ที่ ร้อยละ 14.49) -รัฐบาลจะปรับปรุง ประสิทธิภาพด้านการใช้ พลังงาน โดย ตั้งเป้าหมายที่จะลดการ ใช้พลังงานลงร้อยละ 30	-ยังขาดเป้าหมายในการ ลดการใช้พลังงานต่อปี -รัฐบาลร่วมมือกับ ภาคเอกชนในการนำ แผน “Power Development Plan- PDP” ปี 2561-2580 ไปปฏิบัติ โดยมีปัจจัยเชิง กลยุทธ์คือการจัดหา ความรู้ในการอนุรักษ์ พลังงาน และความรู้ เกี่ยวกับพลังงาน ทางเลือกในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม -กระทรวงพลังงานริเริ่ม โครงการ “Energy for Life” เพื่อพัฒนาองค์ ความรู้ด้านพลังงาน สำหรับนักเรียนในระบบ	-ลำดับต่อไปใน การพัฒนา โครงการ “Energy for Life” คือการ หารือร่วมกับผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียใน พื้นที่ อภิปรายถึง หลักสูตรและการ สอน จัดให้มีการ ฝึกอบรม และ พัฒนาการเรียน การสอน รวมถึง เลือกศูนย์ วิทยาศาสตร์ใน การจัดตั้ง นิทรรศการด้าน พลังงานแบบถาวร

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
			การศึกษาแบบไม่เป็น ทางการ รวมถึงการสร้าง ความคิดด้านพลังงาน และส่งเสริมความ เชี่ยวชาญต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับพลังงาน	
8. การมีงานที่ เหมาะสมและ การเติบโตทาง เศรษฐกิจ	–ตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตั้งเป้าหมายให้ ประเทศไทยเป็น ประเทศที่มีรายได้สูง ในปี 2579 ซึ่งมี โครงการต่าง ๆ ทั้ง ภาคการเกษตร ภาค การผลิตและภาค บริการ โดย แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปี 2559– 2563) มีเป้าหมายที่ จะเสริมสร้าง ความสามารถในการ แข่งขันระดับชาติโดย ภาคการบริการและ ภาคเศรษฐกิจบนฐาน ดิจิทัล เพื่อเพิ่มทักษะ ให้แก่แรงงานและ จัดหาสวัสดิการและ คุ้มครองแรงงาน	–ในปี 2579 ไทยมี เป้าหมายที่จะยกระดับ จากการเป็นประเทศที่มี รายได้ปานกลาง เป็น ประเทศที่มีรายได้สูง โดยมี GDP ที่ 13,000 ดอลลาร์สหรัฐ ทำให้มี การกำหนดใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับ ที่ 12 ว่า ในปี 2564 ไทยจะเพิ่ม GDP ที่ 8,200 ดอลลาร์สหรัฐ –มีการขยายตัวภาค เศรษฐกิจเป็นร้อยละ 3.9 จากเดิมอยู่ที่ร้อยละ 3.3 ในปี 2559 –รัฐบาลมีแผนการ กระตุ้นเศรษฐกิจและ การจ้างงาน ผ่าน นโยบายหลัก 2 ประการ คือ 1) ส่งเสริมผลผลิต โอกาสในการทำงาน การ เป็นผู้ประกอบการ การ	–รัฐบาลเริ่มนโยบายใน ภาคอุตสาหกรรม เพื่อ พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูป การเกษตรให้ครบทั้ง 76 จังหวัด รวมถึงพัฒนา เครือข่าย SMEs เพื่อ ปรับปรุงศักยภาพทาง ธุรกิจ (มี 34 เครือข่าย และมีผู้ประกอบการ จำนวน 4,679 ราย)	–ภาคอุตสาหกรรม ควรส่งเสริมให้มี การประยุกต์ใช้ ความคิด สร้างสรรค์ และ เทคโนโลยีขั้นสูง รวมถึงนวัตกรรม ในการสร้าง มูลค่าเพิ่ม –ควรมุ่งความ สนใจไปที่ อุตสาหกรรม หุ่นยนต์ การบิน และการขนส่ง เชื้อเพลิงชีวภาพ ดิจิทัล และ การแพทย์ –มุ่งเปิดพื้นที่ตลาด ใหม่ ให้กลุ่มเฉพาะ เช่น คนพิการ บัณฑิตจบใหม่ และคนว่างงาน

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
		สร้างสรรค์ และ นวัตกรรม รวมถึงการ เติบโตของผู้ประกอบการ ขนาดเล็กและขนาด กลาง (SMEs) ใน ภาคอุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยว และ 2) สนับสนุนเกษตรกร และผู้มีรายได้น้อย กระตุ้นเศรษฐกิจระดับ รากหญ้า และเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้ SMEs		
9. อุตสาหกรรม นวัตกรรม และ โครงสร้าง พื้นฐาน	–ส่งเสริมการเชื่อมโยง กับเขตแดนต่าง ๆ มา หลายปี โดยมี ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการคมนาคม 20 ปี (2559–2579) ได้ เชื่อมโยงกับ The SDGs ในการจัดให้มี การคมนาคมที่มี นวัตกรรม มีความ ปลอดภัย และมีความ เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม –นโยบายพลังงาน 4.0 จะเสริมสร้าง มูลค่าเพิ่มให้ภาคการ ผลิตผ่านความคิด สร้างสรรค์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	–มีการกำหนดปัจจัยใน การดำเนินการให้ บรรลุผลสำเร็จในการ พัฒนาระบบคมนาคม คือ 1) การเชื่อมโยง ระบบคมนาคมส่งข้าม เขตแดน ในเมือง และ นอกเมือง อย่างมี ประสิทธิภาพ 2) การคมนาคมที่ ปลอดภัยและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม และ 3) การคมนาคมที่ ครอบคลุม –พัฒนาอุตสาหกรรม อย่างยั่งยืน โดยใช้ เทคโนโลยี และสร้าง มูลค่าเพิ่มให้การผลิตที่ ส่งผลกระทบต่อ	–ใช้กลไกสร้างการเติบโต ใน 3 กลไก คือ 1) กลไก การผลิต 2) กลไกการ เติบโตแบบครอบคลุม และ3) กลไกการเติบโตที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	–ให้ความสนใจกับ สาธารณูปโภคที่ พื้นตัวได้ ส่งเสริม อุตสาหกรรมที่ ยั่งยืนและ ครอบคลุม และ สร้างนวัตกรรม

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
		สิ่งแวดล้อม โดยการริเริ่ม 1) ส่งเสริม 10 เป้าหมาย ให้เป็น “กลไกใหม่ใน การสร้างการเติบโต” เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ไทย ⁵¹ 2) เพิ่มศักยภาพ SMEs และนวัตกรรม เช่น สตาร์ทอัพ (Start- ups) 3) ส่งเสริม โครงการระเบียง เศรษฐกิจภาคตะวันออก และ 4) เสริมสร้างการ พัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ ยั่งยืนโดยการพัฒนา พื้นที่เป็นหลัก		
10. ลดความ เหลื่อมล้ำ	-กว่าร้อยละ 60 ของ ประชาชนมีรายได้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 โดย รัฐบาลมีเป้าหมายเพิ่ม เป็นร้อยละ 15 ภายใน 5 ปี -มีโครงการ ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย เพื่อ สนับสนุนและสร้าง รายได้ อาทิ ระบบ การเงินในระดับ จุลภาค (micro-	-เพื่อลดปัญหาความ เหลื่อมล้ำ รัฐบาล ส่งเสริมให้เกิดการจ้าง งาน ผ่านนโยบาย 1) ความเป็นหุ้นส่วน ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และ ประชาชน ในการ ส่งเสริมการเสริมสร้าง ศักยภาพของชุมชน 2) แนะนำให้ลงทะเบียน ในโครงการสวัสดิการ ภาครัฐเพื่อช่วยเหลือคนจน	-รัฐบาลมีมาตรการ สำคัญในการดำเนินการ ให้บรรลุเป้าหมาย คือ 1) ลดความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม และจัดหา ระบบสวัสดิการที่ เหมาะสมและยุติธรรม และ 2) เสริมสร้างการ คุ้มครองทางสังคม	-ในการลดความ เหลื่อมล้ำทาง สังคม และมร ระบบสวัสดิการที่ เหมาะสมและ ยุติธรรม รัฐบาล วางแผนดำเนินการ (1) เปิดให้ ลงทะเบียน สวัสดิการแห่งรัฐ อย่างต่อเนื่อง เพื่อ ยกระดับคุณภาพ ชีวิต (2) ขยาย

⁵¹ 1) ยานยนต์สำหรับอนาคต 2) เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ 3) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ 4) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ 5) อาหารสำหรับอนาคต 6) หุ่นยนต์ 7) การบิน 8) เชื้อเพลิงชีวภาพและชีวเคมี 9) ระบบดิจิทัล และ 10) ศูนย์กลางด้านการแพทย์

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
	financing) ⁵²	และ 3) แก้ปัญหาหนี้สิน นอกระบบโดยการ แก้ปัญหาแบบบูรณาการ และอย่างยั่งยืน		โอกาสในการ ครอบครองที่ดิน สำหรับผู้มีรายได้น้อย และ (3) พัฒนา เศรษฐกิจระดับ รากหญ้า –ในการเสริมสร้าง โอกาสแห่งความ เท่าเทียม รัฐบาล ดำเนินการ (1) จัดเตรียม ระบบรักษา สุขภาพที่มีคุณภาพ โดยทันที และ (2) ลดความไม่เท่า เทียมกันทาง การศึกษา –ในการเสริมสร้าง การคุ้มครองทาง สังคม รัฐบาล ดำเนินการ (1) ทดสอบ มาตรฐานแรงงาน แห่งชาติเพื่อให้ มั่นใจถึงค่าจ้างที่ได้ มาตรฐานสากล

⁵² หมายถึง ระบบการเงินที่เน้นการปล่อยสินเชื่อจำนวนเล็ก ๆ (micro credit) ให้แก่คนที่ไม่มียานพาหนะ และคนยากจนซึ่งไม่มีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อในรูปแบบปกติผ่านทางสถาบันทางการเงินรายย่อย ๆ ที่อาจจัดทำขึ้นเองโดยความร่วมมือของประชาชนเพื่อให้ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะคนยากจนในชุมชนนั้นมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยในราคาตลาดหรือต่ำกว่าและไม่มีการเรียกร้องหลักทรัพย์ใด ๆ เป็นการค้ำประกันในการกู้ยืม

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
				และ (2) ให้ กฎหมายแรงงานมี ผลบังคับใช้อย่าง จริงจัง
11. เมืองและ ชุมชนที่ยั่งยืน	-รัฐบาลมียุทธศาสตร์ การพัฒนาอาคาร บ้านเรือน 10 ปี โดยมี เป้าหมายให้จำนวน ครัวเรือนกว่า 2.72 ล้าน อาศัยอยู่ในสภาพ บ้านเรือนที่กว่า -มีการให้กู้ยืมเงิน จำนวน 22,434 ล้าน บาท แก่ผู้มีรายได้น้อย และปานกลาง เพื่อ นำไปใช้จ่ายในเรื่องที่ พักอาศัย	-รัฐบาลยังคงมี แผนพัฒนาเมืองอย่าง ต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้าน ครัวเรือน การจัดการ ความเสี่ยงของภัยพิบัติ ระบบคมนาคม และ สาธารณูปโภคที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้ มาตรฐานสากล อาทิ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 -มีการดำเนินการเพื่อ บรรลุเป้าหมาย คือ 1) การจัดการความเสี่ยง ภัยพิบัติ 2) การครอบครองพื้นที่ และที่พักอาศัยอย่าง เพียงพอ 3) ระบบคมนาคมที่ ออกแบบมาอย่าง ครอบคลุมแบบบูรณา การ และ 4) การจัดการ สิ่งแวดล้อมของเมืองและ ชุมชน	-มีความก้าวหน้า คือ 1) มีหลักประกันเรื่องที่อยู่ อาศัย 2) มีแผน บูรณา การ การรับมือกับ ภัย พิบัติใน เขตเมือง 3) การ ปรับปรุงสภาพแวดล้อม 4) สร้างโอกาสและการ เข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการต่าง ๆ	-ในการแก้ปัญหา พื้นที่สลัม รัฐบาล จะมุ่งไปที่การนำ แผนปฏิบัติการ 20 ปีสำหรับการ พัฒนาที่อยู่อาศัย ปี 2560-2579 ไป ปฏิบัติ -จุดสนใจในการ ดำเนินงานในปี 2562 คือ (1) โครงการ พัฒนาที่อยู่อาศัย สำหรับผู้มีรายได้น้อย (2) โครงการ พัฒนาความเป็น หุ้นส่วนระหว่าง ภาครัฐ เอกชน และประชาชนใน การพัฒนาที่อยู่ อาศัย (3) โครงการ พัฒนาหมู่บ้านให้ เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม (4) จัดตั้งกองทุน

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
				พัฒนาหมู่บ้าน และการให้สินเชื่อ กู้ยืมจากสถาบัน การเงิน และ(5) ทำแผนระบายน้ำ จากแหล่งเก็บน้ำ เพื่อใช้ประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ ปี 2561
12. การผลิตและ การบริโภคที่ยั่งยืน	–แนวคิดการผลิต และ การบริโภคอย่าง พอเพียงซึ่งมีความ เชื่อมโยงกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง อย่างเห็นได้ชัดนั้น นำมาซึ่งรูปแบบการใช้ ชีวิตที่สมดุล –พัฒนาแนวทางของ การผลิตและการ บริโภคอย่างยั่งยืน ปี 2560–2579 เพื่อ สนับสนุนแนวทางของ การผลิตและการ บริโภคอย่างยั่งยืน ใน ภาคต่าง ๆ และนำไป ปฏิบัติให้เกิดผลทั้งใน ระยะสั้นและระยะยาว ในอุตสาหกรรมสีเขียว	–รัฐบาลริเริ่มแผนการ ผลิตและการบริโภค อย่างยั่งยืน 5 ปี ซึ่ง สอดคล้องกับกรอบการ ดำเนินการ การผลิตและ การบริโภคอย่างยั่งยืน 10 ปี รวมถึงแผนการ ดำเนินการการผลิตและ การบริโภคอย่างยั่งยืน ปี 2560–2579 –โดยแผนการดำเนินการ 5 ปี นั้น เป็นการเสริมสร้าง มาตรการสำหรับการนำไป ปฏิบัติและความเป็น หุ้นส่วน ตัวอย่างที่สำคัญ คือ ความร่วมมือกันใน การดำเนินการระหว่าง กระทรวงทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม กระทรวง วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	–ใช้แนวทางของการผลิต และการบริโภคอย่าง ยั่งยืน ปี 2560–2579 เป็นเส้นทางดำเนินการสู่ ความสำเร็จ –ในปี 2564 เชื่อว่ามี หน่วยงานภาครัฐกว่า 380 องค์กร 2,519 องค์กรท้องถิ่น และ หน่วยงานจาก ภาคเอกชน อีกจำนวน 876 หน่วยงานจะเข้า ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการ –ในภาคอุตสาหกรรม มี การส่งเสริมนโยบายที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วย	–อยู่ระหว่างการ จัดทำรายงาน กลไกการบริโภค และการผลิตอย่าง ยั่งยืนของประเทศ ปี 2561–2563 ซึ่ง คาดว่าจะผล การศึกษาจะช่วย เพิ่มขีด ความสามารถ จัดการการบริโภค อย่างยั่งยืน (การ จัดการของเสีย เช่น เศษอาหาร)

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
13. การดำเนินการ ด้านการ เปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ	–มาตรการเร่งการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ นั้นเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาตั้งแต่ปี 2555 และยังได้รับการบูรณาการในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีด้วย –มี 17 จังหวัด และ 32 เทศบาลเมืองถูกอบรมให้มีการพัฒนาแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศในเขตพื้นที่ของตน	–รัฐบาลบรรจุปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมปล่อยก๊าซคาร์บอนในระดับต่ำและฟื้นฟูสภาพอากาศ การเพิ่มระบบการจัดการภัยพิบัติ การสร้างและเสริมความเข้มแข็งศักยภาพของประชาชนในการจัดการกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ –ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดให้ยุทธศาสตร์ “การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ในการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ	–ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นประเด็นที่กระแสหลักในทุกแผนพัฒนาของประเทศไทย รวมถึง แผนยุทธศาสตร์ 20 ปีด้วย –โดยหลักการพื้นฐานแล้ว ไทยตั้งเป้าหมายที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคพลังงานและภาคธุรกิจ –มีการจัดตั้งแผนปรับปรุงแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับหลายภาคส่วนในการสร้างการฟื้นฟูกลับสู่สภาพเดิม และเตรียมรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ –ในช่วงปี 2558–2560 ไทยได้ร่วมมือกับเยอรมนีในโครงการฝึกอบรมกระแสหลักเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้พื้นที่นำร่อง ได้แก่ พื้นที่ 17 จังหวัด และเขตเทศบาลเมือง 32 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์สร้างความรู้	–ไทยอยู่ระหว่างการพัฒนาแผนแม่บทเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปี 2558–2593 โดยมีการเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และข้อตกลงปารีส

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
			ความเข้าใจ และช่วย เสริมสร้างทักษะ การบูรณาการเกี่ยวกับ แผนพัฒนาที่รัฐบาลมี แผนงานขยายพื้นที่การ ดำเนินการให้ครอบคลุม 60 จังหวัด	
14. ชีวิตกับ ทรัพยากรทางน้ำ	–โครงการฟื้นฟูชายฝั่ง ทะเลส่งผลให้มีป่าชาย เลนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.24 –พื้นที่ภายใต้แหล่ง ทรัพยากรทางทะเลที่ หลากหลายและมีการ จัดการระบบนิเวศน์ ร้อยละ 15.68 ของ พื้นที่ทางทะเลทั้งหมด และมีพื้นที่กว่า 18,136 ตาราง กิโลเมตร ที่เป็นพื้นที่ ชายฝั่งที่ได้รับการ คุ้มครอง	–หน่วยงานภาครัฐ อาทิ กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมควบคุมมลพิษ กระทรวง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ดำเนินการร่วมกันในการ สร้างเทคโนโลยีใหม่ใน การติดตามการ กระบวนกรกลายเป็น กรดในมหาสมุทร โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน อ่าวไทย ทะเลอันดามัน และระบบนิเวศน์ทาง ทะเล –ไทยได้ประกาศให้พื้นที่ ทางทะเลและชายฝั่งเป็น พื้นที่คุ้มครอง คือ 1) เกาะกระ ตีนคร ศรี ธรรมราช 2) เกาะไข่ ที่ พังงา 3) เกาะมัน ที่ ระยองและพื้นที่ชายฝั่ง ที่ตรง และ 4) พื้นที่ชาย ฝั่งที่อำเภอหาดสำราญ อำเภอปะเหลียน อำเภอ	–ไทยมีพื้นที่ทางทะเล และพื้นที่ชายฝั่งที่อยู่ใน ความคุ้มครอง จำนวน 18,136 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 5.0 ของ พื้นที่ทางทะเลและพื้นที่ ชายฝั่งทั้งหมดของ ประเทศ (323,488 ตารางกิโลเมตร) –ในการบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 14 ไทยมีมาตรการ ดำเนินการ คือ 1) จัดกิจกรรมลด ผลกระทบจากของเสียที่ มีต่อระบบนิเวศน์และ ทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่งในพื้นที่ 24 จังหวัด 2) มีมาตรการ ป้องกันระบบนิเวศน์ทาง ทะเลและชายฝั่ง 3) การแก้ปัญหาสภาพ ความเป็นกรดใน มหาสมุทร และ 4) การ	–รัฐบาลยังคง ดำเนินมาตรการนี้ ต่อไปเพื่อบรรลุ เป้าหมายอนุรักษ ในอัตราร้อยละ 10 เพื่อลดความ เสียหายอันเกิดแก่ พื้นที่ทางทะเลและ ชายฝั่งลงให้ได้ร้อย ละ 70 –ในขณะเดียวกัน ก็มีความพยายาม ในการปกป้อง ระบบนิเวศน์ทาง ทะเลและชายฝั่ง ซึ่งรวมไปถึงแนว ปะการัง ป่าชาย เลน และสัตว์ทะเล หายาก –รัฐบาล ดำเนินการสำรวจ ความต้องการของ ประชาชน และ เชิญชวนให้ชุมชน

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
		สิทธิ และอำเภอย่านตาขาว ที่ตรัง	แก้ปัญหา การทำประมง ที่ผิดกฎหมาย	ท้องถิ่นต่าง ๆ และ ภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมใน ระหว่างช่วงเวลา กำหนดนโยบาย
15. ชีวิตบน ผืนดิน	-มีเป้าหมายเพิ่มพื้นที่ ป่าไม้ จากร้อยละ 31.6 เป็นร้อยละ 40 ผ่านโครงการป่าไม้ที่ หลากหลายและกลไก ทางการเงินต่าง ๆ -มี พรบ. ว่าด้วย งาช้าง ปี 2558 เป็น ตัวอย่างที่ดีในการ จัดการกับปัญหาการ ลักลอบค้างาช้าง และ การมีไว้ในครอบครอง ซึ่งเป็นกรดำเนินการที่ แสดงให้เห็นแนวทาง ที่ไทยต่อสู้กับการ ลักลอบค้า ของป่า	-ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 กำหนดให้มีการเพิ่มพื้นที่ป่า ร้อยละ 40 (ร้อยละ 25 เป็นพื้นที่ป่าสงวน และ ร้อยละ 15 เป็นพื้นที่ป่า อนุรักษ์) -ไทยแสดงบทบาทนำใน อาเซียนในการปกป้อง สัตว์และพันธุ์พืชที่จะสูญ พันธุ์ อาทิ การต่อสู้หรือ การกำจัดการลักลอบ การค้างาช้างแอฟริกัน	-ไทยมุ่งเน้นไปที่การ จัดการทรัพยากรป่าไม้ ในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญ ของการผลิตของประเทศ โดยมีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 102.16 ล้านไร่ หรือร้อย ละ 31.58 ของพื้นที่ป่า ไม้ที่เป็นผืนดินของ ประเทศ -รัฐบาลกระตุ้นให้ชุมชน ท้องถิ่นมีการจัดการพื้นที่ มาตั้งแต่ปี 2543โดยมี เป้าหมายให้พื้นที่ โดยรอบชุมชนแวดล้อม ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้ -รัฐบาลปฏิบัติตาม อนุสัญญาว่าด้วยการค้า ระหว่างประเทศเรื่อง พันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) และสนับสนุน อนุสัญญาต่าง ๆ ในระ ดับนโยบายเพื่อส่งเสริมให้ เกิดความร่วมมือระหว่าง ประเทศ (เช่น การประชุม รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศใน	-รัฐบาลจะ ดำเนินการตาม แผนการที่วางไว้ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืนที่ 15 คือ 1) ทบทวน และปรับปรุง กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติว่า ด้วยป่าไม้ ปี 2562 2) จัดตั้ง คณะกรรมการ แห่งชาติสำหรับ การกำหนด นโยบายว่าด้วยป่า ไม้ เพื่อทบทวน และกำหนดแนว ทางการดำเนินการ ที่มีเอกภาพ 3) ปฏิรูปป่าที่เป็น ทางไหลผ่านของ น้ำในพื้นที่สูง เพื่อ แก้ไขปัญหาป่าไม้ ในพื้นที่ 13

เป้าหมายที่ ปี	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการ ดำเนินการใน อนาคต
	2560	2561	2562	2562
			อาเซียน) ในการจัดการ กับปัญหาดังกล่าว	จังหวัด และ 4) ปฏิบัติตาม อนุสัญญาว่าด้วย การค้าสัตว์ป่าและ พันธุ์พืชที่ผิด กฎหมาย โดยการ ปรับปรุงศักยภาพ ของหน่วยงาน ต่างๆ ในการ คุ้มครองสัตว์ป่า
16. สันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่ แข็งแกร่ง	-ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงเป็นแรง บันดาลใจในการริเริ่ม ต่าง ๆ อาทิ การพัฒนา ทางเลือก และแนวทาง การปฏิบัติต่อผู้ต้องหา หญิง -มีนโยบาย “ไม่อดทน ต่อการลักลอบค้ามนุษย์ (Zero Tolerance of Human trafficking)”	-มี 3 มาตรการในการ ดำเนินการเป้าหมาย พัฒนาที่ยั่งยืน ที่ 16 คือ 1) การนำหลักการ แนะนำขององค์การ สหประชาชาติและ ธุรกรรมว่าด้วยสิทธิ มนุษยชนไปปฏิบัติ และ 3) การจัดหา ช่องทางให้สามารถ เข้าถึงอัตลักษณ์ทาง กฎหมาย และเอกสาร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	-รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะ พัฒนามาตรการและ ยุทธศาสตร์ว่าด้วยความ ยุติธรรมอย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อที่จะ ลดอาชญากรรม สร้าง สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และมั่นใจว่าประชาชนมี สวัสดิภาพที่ดี ในการ ดำรงชีพ รวมถึงลดความ หวาดกลัวต่ออาชญากรรม โดยคณะรัฐมนตรี ได้ อนุมัติ “กรอบการ ป้องกันอาชญากรรมที่มี ประสิทธิภาพ” 6 ด้าน คือ 1) การป้องกัน อาชญากรรมโดยการ สร้างให้มีสภาพแวดล้อม ที่มีความปลอดภัย 2) การป้องกันอาชญากรรม โดยการให้ประชาชนเข้า	-พัฒนา แผนปฏิบัติการ เพื่อขับเคลื่อน กรอบการ ดำเนินการสำหรับ การป้องกัน อาชญากรรมโดย การกำหนด เป้าหมายที่ชัดเจน และมีการติดตาม การนำนโยบายไป ปฏิบัติ โดย เป้าหมายดังกล่าว ประกอบด้วย 1) ลดอัตราการ กระทำผิดซ้ำให้ เหลือน้อยกว่า ร้อยละ 5 เมื่อ เทียบกับปีก่อน หน้านั้น 2) ให้ประชาชน

เป้าหมายที่	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการดำเนินการใน อนาคต
	ปี	2560	2561	2562
				มามีส่วนร่วม 3) การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำ (recidivism) 4) การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าติดตามกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ที่จะก่ออาชญากรรม 5) การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดความน่าจะเป็นที่จะตกเป็นเหยื่อของการก่ออาชญากรรม และ 6) การป้องกันอาชญากรรมโดยการพัฒนาและเสริมสร้างระบบยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ รู้สึกว่าการตนเองมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ร้อยละ 80 ขึ้นไป 3) ให้ประชาชนรู้สึกพอใจในระบบป้องกันอาชญากรรมที่ร้อยละ 80 และ 4) ลดความหวาดกลัวของประชาชนลงให้เหลือน้อยกว่าร้อยละ 40
17. ความเป็นหุ้นส่วนสำหรับทุกเป้าหมาย	-เชื่อว่าความร่วมมือผ่านความเป็นหุ้นส่วนเท่านั้นที่จะทำให้การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำเร็จได้	-ไทยยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการเสริมสร้างเครื่องมือสำหรับการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับมิติของการเงินเพื่อการพัฒนาและการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต	-รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วน ทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยในระดับประเทศ รัฐบาลได้ส่งเสริมให้มีการจัดการที่หลากหลาย อาทิ การรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติ การสนับสนุนเงินทุนเพื่อเสริมสร้างความเป็น	-ไทยยังจะแสดงบทบาทในการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ผ่านความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่แบ่งปันประสบการณ์ และแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ

เป้าหมายที่	ภาพรวมการดำเนินการ			เป้าหมายการดำเนินการในอนาคต
	ปี	2560	2561	2562
		โครงการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน -ไทยได้พิจารณาว่าเครื่องมือสำคัญในการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ คือ 1) วิทยาศาสตร์ 2) เทคโนโลยี และ 3) นวัตกรรม	หุ้นส่วนที่เข้มแข็งจากหลายภาคส่วน และการสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศในต่างประเทศ -แบ่งปันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นหนึ่งในกลไกแห่งความสำเร็จในการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติในประเทศกำลังพัฒนา -ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้ไทยบรรลุผลที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ปี 2560-2564 ซึ่งตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาประเทศให้มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน	

ภาคผนวก ข.

ภาพรวมการดำเนินการด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานการรัฐสภาระหว่างประเทศ

การดำเนินการโดย กลุ่มงานการ	ดำเนินการระหว่างปี 2560–2562
กลุ่มงานสหภาพ รัฐสภา	– การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา (IPU) – การประชุมรับฟังความคิดเห็นภาครัฐสภา (The Parliamentary Hearing at the United Nations) – การประชุมระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ว่าด้วยการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (The Regional Seminar for the Asia–pacific Region Parliaments on Achieving the Sustainable development Goals) – การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสถานภาพสตรี (The Session of the Commission on the Status of Women–CSW) – การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐสภาคืออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 23 (COP23)⁵³
กลุ่มงานรัฐสภา อาเซียน	– การประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) ครั้งที่ 40 มีข้อมติว่าด้วยความริเริ่มของรัฐสภาระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างการดำเนินการ ด้านสถานภาพภูมิภาคในอาเซียน (Resolution on Regional Parliamentary Initiative for Enhancing Climate Action in ASEAN) ปี 2562
กลุ่มงานสหภาพ สมาชิกรัฐสภา เอเชียและแปซิฟิก	– การประชุมรัฐสภาระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (World Parliamentary Forum on Sustainable Development–WPFSD) ในปี 2560 – การประชุมรัฐสภาระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (World Parliamentary Forum on Sustainable Development–WPFSD) ในปี 2561 – การประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 82 ในปี 2561 – การประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) ครั้งที่ 48 ในปี 2561⁵⁴

⁵³ การประชุมข้างต้นของกลุ่มงานสหภาพรัฐสภานี้ เป็นการประชุมรายปี

⁵⁴ ในปี 2561 นี้ การประชุมของกลุ่มงาน APPU มีข้อมติเกี่ยวข้องกับด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 2 เรื่อง คือ 1) ข้อมติว่าด้วยการเรียกร้องสมาชิกสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิกให้ความช่วยเหลือประเทศหมู่เกาะขนาดเล็กในประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการป้องกันภัยพิบัติ และ 2) ข้อมติว่าด้วยการ

การดำเนินการโดย กลุ่มงานการ	ดำเนินการระหว่างปี 2560–2562
	– การประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 83 ในปี 2562 – การประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) ครั้งที่ 49 ในปี 2562⁵⁵
กลุ่มงานสมาคม รัฐสภาและสมาคม เลขาธิการรัฐสภา	– การประชุมสมัชชารัฐสภาเอเชีย (APA) มีข้อมติว่าด้วยบทบาทของสมาชิกรัฐสภาเอเชียในการสนับสนุนการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Resolution on the Role of APA Parliaments in Supporting the Implementation of the Sustainable Development Goals) ในปี 2562
กลุ่มงานกิจการ พิเศษ	– การประชุมย่อยรัฐสภาระหว่างประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าด้วยการปฏิบัติใช้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 1 (The First South–East Inter–Parliamentary Meeting on Implementation of the Sustainable Development Goals) ในปี 2562

เรียกร้องสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิกให้ความร่วมมือด้านการพัฒนาและการส่งเสริมกลยุทธ์การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

⁵⁵ ในปี 2562 นี้ การประชุมของกลุ่มงาน APPU มีข้อมติเกี่ยวข้องกับด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 2 เรื่อง คือ 1) ข้อมติว่าด้วยการเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกรัฐสภาสนับสนุนและดึงดูดความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการเงินเพื่อการแก้ไขปัญหา ร่วมกันในการกำจัดขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติกบนพื้นดินและมหาสมุทรที่กำลังเติบโตและเป็นต้นเหตุของอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมของภูมิภาคในระยะยาว และ 2) ข้อมติว่าด้วยขยะพลาสติกทางทะเล

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายภาคภูมิ มิ่งมิตร

ประวัติการศึกษา

- ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พัฒนบริหารศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การแปลอังกฤษ-ไทย)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Master of Arts (International Relations)
Thammasat University
- Master of Arts (Politics), Lancaster University,
The United Kingdom
- Ph.D. (Development Administration), National Institute
of Development Administration (NIDA)

ประวัติการทำงาน

- | | |
|-----------|---|
| พ.ศ. 2543 | เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ระดับ 4 |
| พ.ศ. 2545 | เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ระดับ 5 |
| พ.ศ. 2548 | เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ระดับ 6 |
| พ.ศ. 2550 | เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ระดับ 7 |
| พ.ศ. 2554 | นักวิเทศสัมพันธ์ ระดับ 8 (นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ) |
| พ.ศ. 2559 | ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกิจการพิเศษ (นักวิเทศสัมพันธ์เชี่ยวชาญ) |
| พ.ศ. 2561 | ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
(นักวิเทศสัมพันธ์เชี่ยวชาญ) |
| พ.ศ. 2562 | ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(วิทยากรเชี่ยวชาญ) |

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร